

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Johann Ferdinand Behamb

Joannis Ferdinandi Behamb Iuriscons Et Inclytotu[m] Statuum in Superiori Austria Professoris Institutionum Imperialium Publici Ordinarii. Argutiae Iuris Civilis Theoreticae maximam partem ad Usum Practicum directae : Quibus Natura Dominii Definitione, ac Divisione Positive, & Remotive exprimitur. In gratiam Auditorum Iuris pro excolendo ingenio typis publicis impressae ...

Lincii: Mayr, 1679

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/pnn787792012>

Druck Freier Zugang

~~XVII. m.~~

J.R.
32.12
Pr. 71 - 110. Inv

Fe-4191.

JOANNIS FERDINANDI
BEHAMB JURISCONS
Et Inclitorū STATUUM
in Superiori Austria Professoris
Institutionum Imperialium Pu-
blici Ordinarij.

ARGUTIÆ
JURIS CIVILIS
Theoreticæ maximam par-
tem ad Usum Practicum di-
rectæ.

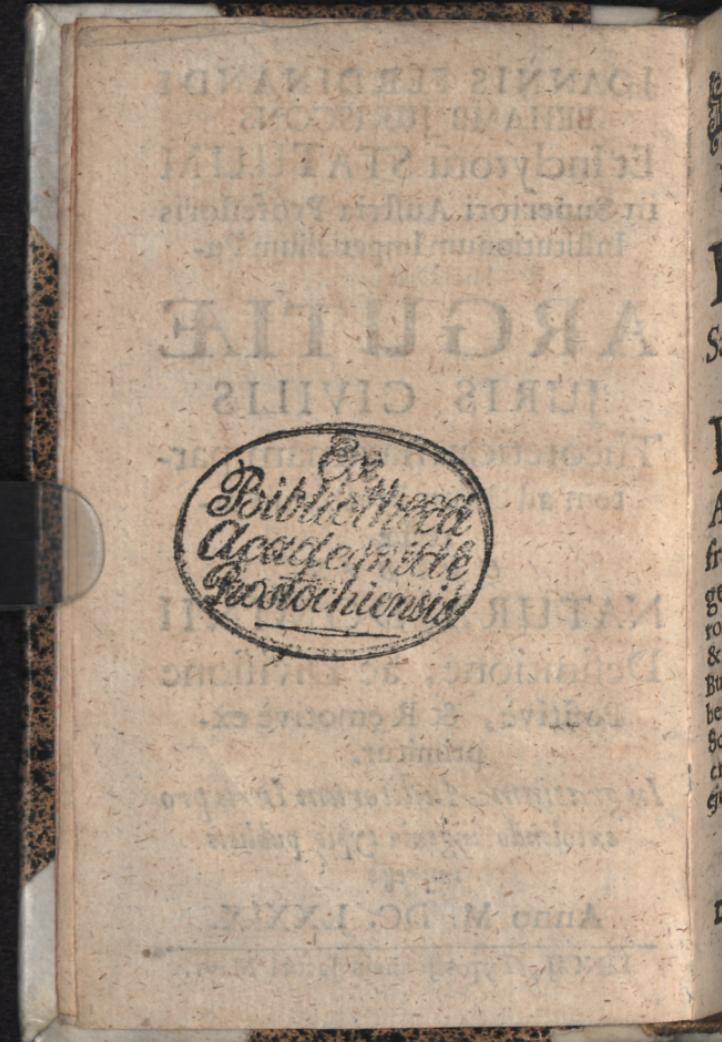
Q V I B V S

NATURA DOMINII
Definitione, ac Divisione
Positivè, & Remotivè ex-
primitur.

*In gratiam Auditorum Iuris pro
excolendo ingenio typis publicis
impresso*

Anno M. DC. LXXIX.

LINCIJ, Typis Joannis Jacobi Mayr.

ILLUSTRISSIMO DOMI-
NO, DOMINO
LOBGOTT,
Sacri Romani Imperij Co-
miti à
KUEFSTAIN,
Archи-Ducatūs Austriae in-
fra & supra Onasum Supremo Ar-
genti Camerario Hæreditario, Libe-
ro Baroni in Greillenstein, Domino in Spiz,
& Vallis Wachau, Weidtenholz, Hartheim,
Burgschleiniz, Kirchberg, Egenberg, & O-
benberg, Domino Ditionum Windegg,
Schwverdtberg, Hard, & Poneggen, &c. Sa-
crae Cæsareæ Majestatis Actuali Camerario,
ejusdemq; Austriae supra Onasum Consilia-
rio Provinciali, atq; ex Inlyto Statu
Comitum, & Baronum Deputato
Ordinario.

Domino, Domino Patrono Gratioſiſſimo.

(C 3) *Pur*

ILLUSTRISSIME
DOMINE DOMINE
COMES,

DErpetuum monitum est
Civile, quod etiam in
Regulam Iuris commu-
nem jam dudum abijt:
Omnem Definitionem
in Iure Civili esse periculosa, parum e-
nim abest, ut non subvertatur, cum neq;
Leges, neq; Statuta ita scribi possint, ut
omnes casus, qui quandoq; inciderint, co-
pre-hendantur; Leges namque Civilis cir-
ca con-

ca contingentia versatur, quæ natu-
ram mutabilem nacta, liberam Maje-
statis dispositionem exspectant, nun-
quam autem tam aperta lata est Lex,
quin æquitati Iudicis multum relinqua-
tur, aut inexspectati surgant castus,
quin recentes Decisiones flagitent;
Hæc ut alioi verissima sunt, & ma-
gnam vim habent, sic in nostro ne-
gotio, ubi in ijs versamur, quæ ha-
bitui sunt propria, & essentialia, nul-
laque Lege humana immutantur, nul-
lum prorsus conferunt usum; in quem
censum referenda est Definitio, quæ
Nomothesia non subjicitur, dum vero
explicat quid res sit, perpetuò sequi-
tur conditionem rei, cuius datur im-
mutabilis, ac perpetua Veritas. Ve-
ritatis itaque solius amore intimam
Dominij Naturam quo rimarer,
eius abstrusa indoles suâ difficultate me

) 3 in vi-

invitabat, ne incauta, & imperior
Inventus promiscuam Doctorum autho-
ritatem veritati apertissima antepo-
nat, & falsitati illico assurgat, cuius
gratiâ exterminare illa pro necessitate
sum arbitratus, que subtilitatis specie
fallere, & in prejudicium veritatis
Iuridica expetere consueverunt. Ve-
rum enim vero ne quis ineptias Phi-
losophorum solicitas illas definiendi Ar-
gutias paret, quibus, tanquam ho-
minibus otiosis, & non habentibus quid
agant, remittendus sit ille labor scho-
lasticus; Sciat, scribit alicubi Hor-
nius, quod hoc emplastrum sit igno-
rantiæ, & ambitiose inscitiae obte-
gumentum, spondebo enim, ait, tibi
& iterum respondebo, tam diu tur-
piter ignorari rem ipsam, quamdiu
Definitio, (adde) & Divisio est ac-
curatissima. Sed ista, atque alia,

ILLU-

ILLUSTRISSIME DOMI-
NE DOMINE COMES, le-
ges ad unguem obseruata in Opuscu-
lo præsenti, de Natu-ra Dominij
conscriptum, & vel ideo N O M I
NI TUOILLUSTRISSIMO
inscriptum, siquidem ad TE jure suo
pertinere antea videtur, præterquam,
quod TE inter Incytos Dominos
meos gratiosum obsequiosè veneror;
Inter Ordinem Dignissimorum Do-
minorum Deputatorum Illu-
strissimum officiosè suspicio; De-
nique inter Dominos Comites Il-
lustrissimos laude dignissimum depre-
dico; Plurima tamen ut PATRO-
NO debeo cum benè merendi studio me
TIBI perpetuò debendæ gratia reum
sepius fecisti, unde vide ac ne vix alio pi-
gnore liberabor, nisi ingenij mei industria
oblata, ubi si fructus minus sufficiunt,

folia

folia quæ se ne despicias, rogo, ab eo, qui
nihil aliud didicit, quàm infelices literas,
quarum ope magis, quàm fortunæ benefi-
cio vivit. Vale felicis Provinciae felix
Deputatus, & fare

ILLUST: D. D. COMES

TUO

Sacro ingenio veluti homa-
gio subiecto

JO: FERD: BEHAMB,
D. & J. Praef.

¶)(I.)(¶)

TRACTATUS I.

Explicat

Dominij Definitionem
Nominalē, & Realem,
tum Positivē, tum Remo-
tivē.

MEMBRUM I.

Continet

DEFINITIONEM

Positivē traditam.

SUMMARIA.

I. Dominium dicitur proximē à Do-
mino.

II. Remotē à domo.

III. Neutiquam verō ab ædificando
veluti domus.

IV. Ratio Juris contraria adducitur. I. Defi-

Sciendum I.

Dominium derivari à Do-
mino: Dominus verō à do-
mando, seu subjiciendo:
Hoc denique à domo. Ratio, moloq.

A quia

Tractatus I.

quia certè is Dominus est, qui
in domo Dominium habet. L.
195. § 2. verbo. Pater ff. de V. S. vid.
Tabor in Elem. Iprud §. 6. part. 2.

2. * Utraq; derivatio, si rationem
denominationis, quā nituntur,
consideremus, vera est, licet po-
sterior nobis sit paulò remo~~to~~ior:
confer. Kebhan iu Hodog etia Iuris char.
3. c. lim. 1. § 20. pa. 233. cùm do-
minia olim eousq; tantum por-
rigerentur, quoisque fines do-
mestici se extenderent unde
propria & nostra usitatè à do-
mo domestica sunt appellata.
Ludvvell ad §. 11. I. & K. D. Eybenius
obs. 5. add: §. n. 16. Feltmannus de Iu-
re in re, & ad rem c. 13. §. 22.

Obj. 3. * Dicu: Græcis appellatur à
DEMO, hoc est, extruo, vel ædi-
fico. Ergomale à Domino, vel
domo. * Resp. d' stingimus conce-
dendo: quod DOMOS à DEMO de-
scendat, seu domus ab ædifi-
cando; Negando, quod ab ædifi-
candu-

Resp.

De Defin. Dominiij. 3
ficando dominium denomi-
nandi rationem sumat. * Ratio,
quia non statim; qui adificat,
Dominus est. §. 20. I. de R. D.

SUMMARIA.

- I. Dominium quatuor alijs nominibus effertur.
- II. Non semper differt à proprietate.
- III. Nisi in specie & strictè accipiatur.

Sciendum II.

AQuipollentia nomina, quibus dominium exprimitur diligenter consignasse Hanniu^{nons} de Iure Rerum, ejusq^z speciebus concl. 36. cap. 3. I. enim dicitur in Legibus ibidem allegatis, quatenus Jus significat, Proprietas. 2. Dominium Proprietatis. 3. Proprietas. 4. Ius Dominiij. Conf. Glaserus in diss. Apologet. de Iure in re Bornio opposita, cap. 2. pag. 156. & 166.

* Dicū: Dominium differt à Obj. 2. proprietate, ergo sunt diversa.

Probatur antecedens ex §. 1. & ult. I. de Vfusfr. junct. L. 22. eod. ubi dicitur.

A 2. quod

Tractatus I.

quod proprietas sit, à qua usus-fructus abeit. Ergo unam eademq; significationem non ha-

Resp. 3 bent. * Resp. disting. conced. Si vox

proprietatis in specie & strictè sumitur pro nuda proprietate, carente rei usū, seu pro Jure ab usufructu sejuncto, vel illi contra distincto. Neg. Si in genere, & latè sumitur pro plena proprieitate, quo significatu cum dominio absoluto, pleno, & integro identificatur, ita, ut non nisi nominis sono differant. v. d.

Hannius ad VVesenbec. ff. d. A. R. D.

pag. m. 658. Gleyserus c. l. pag. 166.

Ludvrell. ad VVesenbec. eod tit. n. 2.

item Exercit. 4: S. 3. lit. A. Pufendorfius de f. N. & G. lib. 4. c. 4. S.

2. Ekoldus in Com: ff. t. de R. A. D. S. 2.

Ionathas Clericus in Exam. Iur. cho-

raniit. ff. de A. R. D. pag. 92. Voet

in Com. Inffit. ad S. II. I. de R. D.

tit. 2.

SUM-

De Desin. Dominiij.
SUMMARIA.

- I. Varia usurpatio vocis Dominij.
- II. Impropria, & vulgaris duplex, latissima, unde resultat distinctio dominij in divinum & humanum.
- III. Lata.
- IV. Propria, & usitata.
- V. An dominium, & reliqua Jura in re differant tanquam veræ species.
- VI. Resp. affirm.

Sciendum III.

Multiplicem dari hujus vocis significatum, à nobis verò nunc duplex notatur.

* 1. Namq; *impropriè* usurpatur, & sic rursus dupliciter venit: tum *latissime* pro quacunque legitima facultate, seu omnimoda ad aliquid concessa, quā quis valet, & potest quid in aliud tanquam suum. Itaq; quicunq; habet jus circa aliquam rem, ille potest Dominus illius rei dici, quo sensu vulgari etiam in Jure alibi audit Dominium sumum, Supereminens, Summa potestas,

A 3 stas,

Tractatus I.

6 stas, Imperium, Jurisdictio; Eodem modo dicitur Procurator Dominus litis, deniq; etiam de-notatur Patrimonium privatum quod in singulorum bonis est, unde non minus Jus in per-sonam, circa rem, & ad rem significat, quia Jus Patris circa hæc omnia versatur. Hannius c. I. concl. 35. Idem ad VVesenbec. n. 3. junct. Glæsero c. I. pag. 155. seq. & Ekoldo ad ss. tit. d. A. R. D. S. 1. Stru-vio Exercit. II. §. 4. Syntag. I. C. v. Reb' an c. I. pagin. 229. seq. Ex qua vulgari acceptione nata est vul-garis distinctio Dominij in Divi-num, & Humanum. *

Deinde etiam capitur latè pro quo-cunq; Jure inter privatos in re constituto, unde aliæ quoque species Juris in re nomine domi-nij veniunt, sic Hereditas, Ser-vitus, Possessio, & Pignus di-cuntur dominium. Vide Feltman-nus c. II. §. 28. seq. Tractatu de Iure

in

De Defin. Dominij.

in re, & ad rem. * Ultimur ea
voce propriè, & strictè pro cer-
ta illa specie juris in re seu pro
jure illo, quod quis habet in i.
psam rei substantiam, seu quo
res alicujus est, vel propria, sic
ergò aliud est dominium, aliud
verò jus hæreditatis &c. Hoc
enim sensu omnibus alijs juri-
bus in re opponitur. *Vid. laudatus*
Feltmann c. l. §. 29. f. c. 12. §. 1.

* Dicit: Dominium in se con-
tinet reliqua jura, veluti iter a-
ctu continetur. Erg. dominium
& re reliqua jura in re non diffe-
runt tanquam vera species, sed
tanquam continens, & contem-
tum. * Resp. dist. conc. quod vir-
tualiter & per necessariam con-
sequent. dominium in se com-
prehendat reliqua jura in re,
quia corporis Dominus alter-
rum ejusdem rei vel Dominum,
vel hæredem facere potest, &c.
Dominium quoq; reliqua jura

A 4 ante-

4.

5. O

6. Resp.

S Tractatus I.
antecellit, cùm in substantiam,
seu in totam rem sit comparatum, ita ut etiam ad extremum
proprietas se extendat, reliqua
verò jura in rei accidentia, hoc
est emolumenntum & utilitatem
sunt comparata, quæ ex illa ha-
beri potest, quomodo de cœ-
tero in specie differat ab iisdem
de apud Hannium, & Glaserum c. l.
functo Feltmanno de Iure in re, & ad
rem c. 12 §. 3. Neg. quod per se
formaliter, & principaliter ex
natura sua ea Jura in se conti-
neat.

SUMMARIUM.

I. Positiva Definitio.

Sciendum IV.

x. Defi-
nitio
realis. **O**Mnim argutissimè, & mi-
nus periculose definiri do-
minium; quod sit Jus in re corporali,
qua res propria est.

SUMMARIA.

I. Genus remotum est Jus.

II. Jus rerum refertur ad Jus in re, &
ad rem.

III. Le-

De Defin. Domini.

III. Leges, in quibus fundatur genus,
allegantur remissive.

Sciendum V.

Dominium esse ⁱⁿ ius ideo di-
ctum, quo genus remo-
tum indicetur. Quod com-
mune est tam Juri in re, quam
ad rem: *Viae Veet. c. l. n. I.* * *Jus
namque rerum est generalius* <sup>Eiusdē
decla-
ratio</sup> ^{quod ad} ^{Gentia} ^{remot.} *Argu-*
prin. Instit. d. R. D. ibi. Nanc
dument de rebus, &c. Vid. Avianus in
Sylloge Leg. Controv. Acad. 5. * *Le-* ^{3.}
ges vero in quibus sit fundatum
hoc genus adducit Ludvvell. ad d.

S. II. n. I.

SUMMARIA.

- I. Genus proximum est Jus in re.
- II. Ratione demonstratur.
- III. Potissimum specierum Juris in re est dominium.
- IV. Genuinus sensus Juris in re alijs verbis exprimitur.
- V. Descriptione explanatur.
- VI. Quinq; Juris in re speciebus applicatur.

A. 5

VII.

Tractatus I.

- 10
VII. Probatur.
VIII. Quoad dominium expressis tex-
tibus; quoad reliquas verò spe-
cies remissivè.
IX. Quær. An Jus in re sit proximum
genus dominij?
X. Resp. affir. Non obstante primo,
quod Jus in re dominio tanquam
species contrà distinguatur.
XI. Nec obstante secundo, quod domi-
nium resideat in re.
XII. Neque obstante tertio, quod ideo
Creditor sit Dominus pignoris.
XIII. Ad Instantiam respondetur non
uno modo.
XIV. Præterea quarto non obstat,
quod Jus in re, & dominium sint
Synonima.
XV. Deniq; quinto non obstat, quod
Jus in re sit effectus dominij.

Sciendum VI.

I. De- Dominium esse *Jus in re*: Un-
elara- de non potest non genus
tio quo proximum apparere in LL. ab
ad ge- nus pro Hannio c. l. c. 2. concl. 18. n. I ex
ximū. concl. 37. n. 3 .allegatis expressum. R.
P. Illsung. d. Iust. & Iur. q. 2. c. 2. n.
54. Feltmannus c. 12. §. 4. seq. de-
Iure

De Defin. Dominij.

Iare in re, & ad rem. Nam quod
de multis, ac specie differentib⁹
dicitur, cūm quid sit res quæri-
tur, id est genus. * Sed Ius in 2.
re de quinque speciebus à se in-
vicem differentibus prædica-
tur; E. Ius in re est genus. Mi-
nor probatur à laudato Hannio
c. l. c. 2. §. 33. tum in genere,
tum in specie c. 3. conf. struvius in
Corollar in Disputatione 48. Syntag.
Civili annexo. Item Avianus c. loc.
* Illarum autem specierum pri- 3.
ma, & potissima est dominium.
Vid. Tabor. c. l. §. 5. & Hannius con-
clus. 18. c. l. c. 2. Ebenius obser. 5. n.
19. seqq. c. l. Feltmannus c. 12. §. 2.
eq. * Intelligitur itaque per Ius 4.
in re qualitas constituta. Vide
Ludveil. add. §. 11. n. 1. seu qua-
litas rei moralis, vel juridica,
juxta Pufendorff um l. 1. c. 1. §. 20.
c. l. & Feltmannum Benedictorum c
6. n. 29. Item affectio rei civilis,
docente Strauchio diff. d. Imp. Ma-

ris c. 2. n. 1. quem sequitur Veltbe-
mius ad Grot: lib 2. c. 2. §. 15. pag. 625.

5. * Unde Ius in re nihil aliud est,
 quām qualitas ipsi rei intrinse-
 cūs inhārens producensquē a-
 ctionem realem. Velest quali-
 tas, quæ imēdiatē & directō rem
 ipsam, postquam revera conve-
 nientibus modis jam acquisita
 est, afficit intrinsecūs, & eam
 sic qualificat, ut, qui tale Ius
 habet, certis effectibus Iuris
 gaudeat. quosq; ex ipsa re sta-
 tim percipere potest, ut proin-
 de aliqua Personæ intermediae
 præstatione, quæ in Iure ad rem
 omnino requiritur, hic opus
 non sit. *Glossa c. 3. c. l. vers. adeoq;*
pag. 185. & Arianus c. l. juncto Felt-
 manno c. l. * Omnes itaq; quinq;
 species sunt qualitates, quæ
 vim afficiendi intrinsecūs ha-
 bent. * Quicquid enim est qua-
 litas rem intrinsecē afficiens, ei-
 quē adhārens, illi competit de-
 fini-

De Defin. Dominij.

finitio Iuris in re; atquè dictæ
quinq; species sunt tales: Ergo.
Majoris connexio non poterit
in dubium vocari, quia Iuris in
re formalis ratio consistit in affi-
ciendi rem intrinsecus, eiq; ad-
hærendi qualitate. Minoris ve-
rimonia apparebit ex proban-
dis. * Nam quantum ad domi-
nium, illud sanè rei inhæret,
ad quemcunq; demum possel-
forem res perveniat. *L. 9. ff. d. R.*
V. L. 25. pr. ff. d. O. & d. d. §. 1. Inf.
Ad. L.C. ubi in rem actio. De reli-
quis speciebus consulatur *Avia-*
nus c. l. & Schovendorffer d. vera Div.

Iur. in rec. I. §. 4.

* *Dicit I. Ius in re dominio* 9.
tanquam species contrà distin-
guitur & separatur à Iure in *L. prima*
13. §. 1. & L. 19. pr. d. dam. inf. E.
non potest esse dominij genus,
cùm hoc specie definita latius
esse oporteat. * *Resp. Distingu.* 10.
conc. I. Si Jus in re sumatur stri- *Resp.*

A 7 &t;e, prima

Tractatus I.

14 Etè, & in specie, quod longè debilius est dominio, cui etiam *resp. 2* opponitur. * *Conced. 2.* quòd illud Jus in re dominio oppositum sit saltem *aliquid Ius in re*, quidam enim in re aliquod Jus habet d. L. 19 hoc est, habet aliquid saltem puta circa corporis accidentia competens, ut est servitutem habentis, item cre-

resp. 3 ditoris, &c. * *Conc. 3.* quòd Jus dominij differat ab ipso dominio, veluti effectus à sua causa.

Neg. 1. Si Jus in re latè ac genericè sumitur, quo sensu etiam dominium est Jus in re, diciturq; corporis, id est, Jus in corpore, adeoq; in re L. 21. pr. §. 1. ff. d. *Vsur. junct. L. 8. §. fin. de per: & com. rei vendit.* *Neg. 2.* Quòd ita sumtum dominio opponatur, sed dominium potius ut speciem sub se comprehendit. *Neg. 3.* Quòd hoc loco ita differat:

Conferatur omnino Feltmannus de Jure

Iure in re, & ad rem, capite. 12.

S. 10.

* Dic̄s 2. Dominium residet in Obj. 2.
re: Ergo non est Jus in re, sed
res ipsa. * Resp. Disting. conced. 1. Resp. 1.
Quod dominio sit res. * Conc. Resp. 2.
2. Quod dominium in re sit se-
cundum quid, est enim habitu-
do ad rem illam, cui nova qua-
litas indita est cujus intuitu est
propria, cum extra istum re-
spectum, & juxta nativam ea-
rum conditionem rerum non
aliter, quam objectivè conside-
rari soleat. Neg. 1. Quod res non
differat a dominio. Neg. 2. Quod
simpliciter sit res ipsa, quis enim
dominium equi dicat ipsum e-
quum; proinde differunt a se
invicem, dominium esse alicu-
jus rei, & res ipsa. Vid. Osiander
ad Grotium pag. 100. seq.

* Dic̄s 3. Si dominium est Jus Obj. 3.
in re, tunc sequitur illud absur-
dum, quod creditor sit Domi-
nus

nus pignoris; sed prius est verum: ergo & posterius. Probatur absurditas consequentiae: Quicunq; habet Jus in re, is habet etiam dominium. p. L. 14. §. ult. C. d. SS. Fcc. Sed quipignoris Jus habet, Jus in re habet. L. 30. ff. d. Nox. act. L. 19. pr. de dam. inf. L. 11. pr. eod. L. 9. qui pot. in pig. Ergo creditor est Dominus pignoris: Repugnaret enim rem meam mihi pignoratam esse, unde non magis mihi esset cautum, quam per dominium, adeoq; frustranea esset cautio, ceu sentit B. Rath in M. SS. Col. R. sp. 1. leg. n'stia. ad d. §. 11. d. R. d * Resp. Distin. conced. 1 In Prosyllegismo Majoris connexionem, si dominium impropriè, & quidem in lata significatione usurpatur. Resp. 2 * Conced. 2: (etiam illi, qui cum Bartolo dominium definunt.) Si Dominium imperfectum subintelligitur nempe possessionis, vel aliud

De Defin. Dominij

11

liud, ubi facultas administrandi, non verò alienandi competit, de qua tamen non quæritur, oppignoratio enim, & similia Jura, quæ potestatem perfecit disponendi impediunt, tollunt saltem perfectum dominium, quia Jus minuunt. * Conc. Resp. 1.

3. Mino-rem ideò, quia Ius pignoris quæ rei pignoratæ inhæret, est species Iuris in re, unde bene dicitur, habet dominium, ergò habet Ius in re, non verò vice versa. * Conc. 4. Quod pignus sit aliquod Ius in re, secundum quid scilicet ad crediti nimirūm securitatem, ad quam sufficit, si res habeatur, ut si opus sit, denique distrahi possit.

* Conc. 5. Quod Pignus sit Ius in re aliena possessa sibi, & incredibili securitatem. Neg. 1. Majoris co[n]exitatem, si dominium propriè, & strictè sumitur pro specie Iuris in re pignori opposita,

non

Tractatus I

¹⁸ non enim reciprocari potest ita:
Habet Ius in re, Er: habet dominium, potest enim habere Ius
pignoris, &c. Neg. 2. Si dominium perfectum intelligitur, de
quo hic queritur, an nimis possessio illarum rerum sit in
dominio. Neg. 3. Minorem, si
res pignorata ipsius esse dicatur. Neg. 4. Quod pignus, licet
in re sit constitutum Ius, sit ab-
solutum ac totum Ius in re, ve-
luti est dominium. Confer. Ofian-
der c. l. Glæserus c. 5. pag. 207. c. l.
Schvendendorffer de vera divis. Iur
in re c. 2. §. 9. pag. 242. Neg. 6.
Quod sit Ius in re possessa sua,
aut pro suo.

^{19.} * 13. Dicū 4. Instando: Cui
Obj. 4. competit alienatio , ille domi-
nium perfectum habere vide-
tur; sed creditori competit alie-
natio, quia oppignoratio est spe-
cies alienationis. E, creditor ad-
huc videtur habere perfectum
domi-

dominium. * Resp. Distin. conced. Resp. 1.

Si vox alienationis late sumitur non tantum pro omni actu, per quem dominium transfertur, verum etiam quo Ius in re diminuitur. L. 5. 6. 7. 16. ff. fund. dot.

L. 28 ff. d. V. S. * Cont. 2. Quod Resp. 2

creditori competit facultas alienandi, sed dependens a vero Domino, vel a lege. * Conced. 3. Resp. 3

Quod creditor vendere possit rem sibi pignoratam, sed ita vendens alij causam dominij praestare dicitur, in L. 46. ff. d. 1.

R. D. puta, quando nondum est justè tradita. * Conc. 4. Quod Resp. 4

de alienatione Lege permisâ, vel disponente loquantur opponentes. * Conc. 5. Quod Resp. 5

creditori tantum accidentiter competit alienatio. Neg. 1. Si vox alienationis rigorosè sumitur, quo sensu præter dominium nemo alienare potest, creditor verò non est Dominus, quantum

20 Tractatus I.
tum ad dominium Neg. 2. Quod
creditor invito Domino aliena-
re queat, licet accedit admini-
culū illud, traditio scilicet; nisi
ex legis dispositione, vel permis-
sione. Neg. 3. quod de alienatione
simplici dissentientes loquan-
tur. Neg. 4. Quod creditor es-
sentialiter sit Dominus & possit
sine contradictione dominium
transferre in alium.

14. *Dicitur* 5. Ius in re, & do-
Obj. 5. minium sunt synonima: ergo
Ius in re est inconveniens Ge-
Resp. nus dominij. * *Dist. conc.* Quod
dominium latè sumptum, &
Ius in re pro paribus habean-
tur Neg. Quod omne Ius sit do-
minium strictè dictum, distin-
guitur enim tanquam genus à
specie. R. P. 11thung d. Institut. & Iur.
q. 2. c. 2. §. 2. n. 54.

15. *Dicitur* 6. Ius in re est ef-
Obje. 6. fectus dominij, quia illud ex
hoc oritur: ergo generis locum
tene.

De Defin. Dominij. 21
tenere nequit. *Resp. Difl. conc. Respo
Quatenus ius significat poter-
statem justam in reconstitu-
tam, per quam à quolibet pos-
fessore eam vendicare possu-
mus, unde dominium latè sum-
tum est causa iuris in re, & sic
dominij effectus proximior est
Ius in re; remotus vero est actio
realis, quæ dicitur ex iure in re.
Bachorius ad §. 1. Inflit. & act. n. 1.
Neg. quantum denotat juridi-
cam qualitatem, quā res ipsa est
affecta, ut cum ea ad quemvis
possessorem ambulet, atq; ideo
ab hoc peti possit, proinde Jus
in re hoc sensu optimè defendi-
tur, quod sit causa remota a-
ctionum realium in genere
sumptuarum, quia harum essen-
tia in iure in re consistit. *Vid.*
Glossar. t. I. pag. 147. Proxima ve-
ro, & specialis causa in rem a-
ctionis, qua aliquis se fundat, est
dominium vel aliud Jus in re,

non

non enim sufficit in confuso generere realis actionis subsistere, nec si lubet, licet; sed oportet in aliquo certo in rem mihi constituto jure fundamentum ponere, quia ad incertum petunt certa sententia, & execuio non datur.

SUMMARIA.

- I. Objectum Dominij, quo differt ab alijs Juribus in re, est res tota, omnisque ejus substantia.
- II. Corporalis, ob rationem non unā.
- III. & IV. Objectio prima & secunda, agit de Dominio Iusfructus.
- V. Objectio tertia, de Dominio Servitutum prædialium.
- VI. Objectio quarta, de Vindicatione rerum incorporalium.
- VII. Objectio quinta, de Proprietatis Dominio oppofito uifusfructus dominio.
- VIII. Objectio sexta, de Rerum incorporalium traditione.
- IX. Objectio septima, de acquisitione dominij sine traditione rerum corporalium.
- X. Objectio octava, de alijs Rebus, quæ

quæ præter corporales ad ali-
quem pertinent.

- XI.** Objectio nona, de hærede, qui succedit ut Dominus, etiam in Jura, hoc est. in res incorporales. Sic dicitur de hæreditate, quod vindicetur, quantum Jus est. Præterea audit heres Dominus.
- XII.** Objectio decima, de libera dispositione rerum incorporalium; id quod inductione exemplorum constat.
- XIII.** Objectio undecima, de Analogico, non verò impropprio possessionis dominij objecto, tale autē esse volunt res incorporales.

Sciendum VII.

Dominium esse ius in re (posito, quod objectum alias sit alienabile, vel consumptibile) & quidem **I.** totâ, omnisque eius substantia, ita namque differt ab alijs juribus in re, quæ in rei accidentia, & qualitates corporis naturalis, hoc est, emolumen-
tum, & utilitatem, quæ ex illa haberi potest, tantum sunt
com-

Objectio
Dominij.

Tractatus I.

24 comparata, veluti servitutes propter rei emolumenta, pign^o pro securitate, possessio ratione detentionis, & quæ illius sunt commoda; Hæreditas verò & alia continet, quæ propriè defuncti non fuerunt; 2. In corporali. Ratio, quia 1. dominium rebus incorporalibus & juribus in Legibus oppositum reperitur, vide Leges apud Schyrendorffer c. l. c. 2. §. 6. & Avianum c. l. allegatas 2. quia nullibi deprehenditur rei incorporalis dominium 3. quod eo concessa absurdia esset domini & obligationis distinctio, consequenter verò juris in re & ad rem concedatur confusio necesse est. 4. quod expressè negetur earum vindicatio L. 56. ff. de A.R. D. 5. quod originaliter cooperit dominium ex naturali possessione, quæ nequit fieri sine apprehensione. 6. quod ipsa corpora

1102

pora naturalia tantum sic haberi queant, ut sint in arbitrio possidentis, & ipsorum proprietas penes aliquem sit, vel non sit, ut potest sui natura ad varias utilitates comparatorum: Contraria veritas incorporeales saltus sunt qualitates, quas circa res corporales Leges produxerunt, quae in corporis accidentibus tantum consistunt, adeoque substantiam ipsam minime afficiunt. * 7. quod dominium sit proprium corporis accidens, proinde de non corpore praedicari nequeat. * 8. Quod res incorporeales neque mobiles sint, neque immobiles, sed tales res tantum sunt in dominio nostro. * 9. Quod fundus torus in L. 25. f. d. v. s. ratione dominij recte dicatur noster, ut ut usus fructus, tanquam species servitutis, quae nobis abest, sit alienus, unde

B

coll.

colligitur servitutem neq; spe-
ciem dominij, utpotè quæ nobis
non abest, nequè objectum il-
lius esse, sed ipsum corpus.* 10,
Quòd ibi agatur de rebus sal-
tem corporalibus, ubi domi-
nij tractatio instituitur. * 11.
Quod idem rei vindicationis
subjectum existat, quod est do-
minij, sed illius est res mobilis,
& immobilis. l. 1. q. 1. ff. a. R.V.
Ergò etiam hujus. * 12. Quòd
hæreditatis divisio per directum
judicium communi dividendo
peti nequeat ideo, cùm sit res
incorporalis, cuius dominium
non habemus, consequenter
vindicari non potest. Vide Rebhan
in Paralipomenis Mejerianis dec. 5. 99.
& Hannius ad Wesenb. not. 3. c. 1.
Feltmannus de lute in re, & ad rem.
c. 12. q. 16. seqq.

*Dicn 1. Obstatre l. 3. ff. de usu-
fructu : ex qua colligitur domi-
nium ususfructus. Resp. Disting.
conc.*

*g-
Objec-
tio 1.
Repp. 1.*

De Destr. Domini.

27

conced. 1. Quod comparatè lo-
quatur textus, sicut enim do-
minium usucapione, ita usus-
fructus non utendo amittitur. *Resp. 2.*

Conc. 2. Quod ibi sermo sit im-
propriè talis de quasi possessio-
ne ususfructus, esset enim ab-
surdum plus juris per eam me
consequutum esse, quām alium,
qui adeptus est verum rei do-
minium, unde argumentatur à
dominio ad usumfructum.

Neg. 1. Quod absolutè loqua-
tur de facto dominio Juris.

Neg. 2. Quod expresè, & pro-
priè aliquid ibi dicatur de vero
dominio ususfructus.

Dic. 2. Obstare l. s. pr. ff. d. *4.* *Obj. 2.*
reb. autb. Iud. possid. item Nov. 2. c.

4. & Nov. 22. unde probare vo-
lunt dominium ususfructus.

Resp. Distingu. conced. Quod ob spe-
cialiem rationem ibi ususfructu-
arius nominetur Dominus, ni-
mirum ratione effectus & fru-

Resp.

B 2

Etiam

Etuum, quorum is, ad quem ususfructus pertinet, perceptio-
ne efficitur. *Neg.* Quod Dominus appelletur ratione Juris, vel
proprietas, alioquin enim Tu-
toribus, quietiam pro Dominis
habentur in rebus pupillorum
attribuendum esset verum do-
minium; Sicut itaq; Æthiops
propterea, quod aliquid albi ha-
bet, non vere dicitur albus: Ita
nec usufructuarius Dominus rei
denominatur, et si particulam
dominij teneat. *vid. Tract. 2. m. I.
sect. 1. n. 3. seqq. infra.*

Obiect. Dicis 3. Obstare l. 15. §. 8. ff.
quod i aut clam. In qua agitur de
dominio servitutum prædiali-
Resp. *Dic.* Conced: Quod pro-
prietas, in qua consistit Dominij
forma, ususfructui & servituti-
bus contradistinguatur. *Neg.*
quod aliquid præcipiat de do-
minio servitutum, vel ususfru-
ctus, seu quod Dominium eo sit
referendum.

Dic.

De Defin. Domini.

29

Dicit 4. Obstatre t.r. de usufructu 6.
vindic. in quo rerum incorpora- Objec.
lum dicitur dari vindicatio, & 4.
consequenter dominium. Arg. l. Resp. II.

23. pr. ff. d. R.V. Resp. Dist. conc. I. Resp. II.
quod impropre & vulgariter
dicatur vindicatio alijs mutua-
titia, & præternaturalis dicta.
Beyerus ad Schnobelii disput. 20. Q. 2.

Conced. 2. quod simpliciter vindicatio 2
ut ususfructus, vel servitu- 3. Q. 4.
tis. 3. Alibi vel in rem actio. 4.

Deniq; utilis rei vindicatio re-
cte dicatur; Veluti enim à do-
minio tanquam specie excellen-
tiori omne interdum Jus in
rem, adeoque cæteræ species
denominantur; Ita fieri amat,
ut etiam aliæ actiones reales
vindicationis nomine adsciscant,
quaæ alias pariter ac ipsum do-
minium, cui conjunctissime co-
haeret, propriè nonnisi rerum
est corporalium. Neg. I. quod
propriè, & juridicè eo vocabu-

B 3

lo

30 Tractatus I.

exprimatur. Neg. 2. & 3. quod specialis rei, vel Juris vindicatio detur. 4. quod directa rei vindicatio locum iaveniat.

Dicis 5. Obstare l. 20. ff. de dam.

Obiect. inf. it. & l. 22. l. 25. Q. 2. de usufr.

5. item l. 17. quibus mod. ususfruct. amitt. In quibus locis sit mentio dominij proprietatis, seu rei, adeoq; necesse est dari aliud, nempe Juris, seu ususfructus. Resp. dist. conced. quod oppositivè ita dicatur ad dominium plenum. Neg. quod proprietatis dominium ususfructus dominio opponatur.

6. Dicis 6. Obstare argumentum Obiect. desumptum ex l. 3. ff. de Usufruct:

6. ex qua illud inferatur, quandoquidem rerum incorporalium est traditio, sequitur quod earum q. q. sit dominij acquisitio: Resp. Distinct. conced. quod aliud

Resp. Jus in re concedatur quoad rei accidentia, & qualitates per talem

De Defin. Dominij. 3x
talem quasi traditionem rei in
servitutem Neg. quod ipsum
dominium ita transferatur vel
acquiratur, cum dominium rei
sic concessæ apud proprietari-
um maneat.

Dicis 7. Obstare §. 30. I. de R. 20.
D. & l. 15. ff. de adopt. l. 50 §. 1. ff. Obj. 7.
de R. V.l. 64. ff. de Furt. Unde ap-
paret, dominium etiam sine tra-
ditione rerum corporalium ac-
quiri. Ergo datur dominium
Juris. Resp. dist. conced. quod de Resp.
Jure Civili aliquando traditio
abesse possit, ipsoquè Jure do-
minium acquiratur, Negatur
quod naturaliter rei corporalis
traditio non desideretur ad ac-
quisitionem dominij.

Dicis 8. Obstare L. unic C. de 10.
nud: Iur. Quir: toll. ubi præterser- Obj. 8.
vos : ecce rem corporalem ?
multæ aliaæ NB. res ad aliquem
pertinere dicuntur; ergo earum
in corporalium qq. rerum da-

B 4 tar

Rsp. tur dominium. Resd. Diff. conc.
quod aliarum rerum ibi aliquis
dicatur esse Dominus. Neg.
quod per eas intelligantur in-
corporales, cum praeter servos
etiam corporales immobiles i-
doneas ad recipiendum domi-
nium dentur.

Dicitur. Obstare I. I. 37. ff. d.
Obi. 1. Acq. hered. ex qua patet, quod
praeter rerum singularium do-
minium ad Jus defuncti perti-
neant res incorporales, veluti
nomina, servitutes &c. in qua
omnia, tanquam in Jus, succe-
dit haeres: Er: incorporalium
quoque rem fit Dns haeres. 2.
Accedit quod etiam heredi-
tas, quam Jus, vindicetur, t. t. ff.
1. hered. petit. 3. Denique dicitur
Dominus, qui haereditatem ha-
bet. in I. 43. pr. ff. d. hered. insit.
S. ult. de hered. quales. & diff.
Rsp. in genere diff. conc. in al-
liatis textibus dominium assi-
gnari

gnariilli, qui hæreditatem habet, & hæredem Dominum in genere sumptum fieri rerum hæreditarium, sed tunc hæreditas sumitur objectivè, & impropriè pro re hæreditaria propria solùm. Neg. quòd dominium Juris hæreditarij detur, quando dominium in specie capitul pro jure incorporalis rei substantiam, hæreditas vero formaliter & juridicè, quando significat Jus successionis, seu hæreditarium quod pertinet etiam ad res alienas.

Resp. in specie ad objectionem,
2. Conced. quod dominium rerum incorporalium adipiscatur heres, sed latè sumptum, quatenus in specie etiam Jus hæreditarium in se complectitur. Neg. quòd rerum incorporalium dominium nanciscatur, quatenus strictè sumitur, & ad res singulares & corporales restringitur.

B 5 Resp.

Ref. sp.
cib. I.

Tractatus I.

34. Resp. in specie ad obj. 2. Conc.
quod hereditas, quam Jus vindicetur, eodem scilicet modo
(vindicationem in genere de
quavis actione reali sumendo)
quo dominium late sumitur,
non vero in oppositione reli-
quorum Jurium in re, adeoque
sic de universitate, quae corpo-
rum & Jurium est, interpreta-
tur hereditas. Neg. quod rei
vindicatione speciali, seu Juris
petatur a Domino stricte dicto.

*Resp.
specia-
lis 2.*
Resp. in specie ad obj. 3. Conc.
quod heres Dominus dicatur
in actu primo, quoniam notat
potestatem occupandi, & pos-
sideri. Neg. quod in actu se-
cundo ita appelletur, simulaque
enim accedit possessio, simul
adest dominium, ut actum se-
cundum importat. Commen-
dat hanc distinctionem Grotius
lib. I c. 3. §. ult. vide Veltbem. ad
Grot. lib. 2. c. 2. §. 17. Ita si quis
insti-

De Defin. Domini*12*
instituit me heredem, recte, &
immediatè dominium heredi-
tatis mihi defertur sine appre-
hensione statim à morte Testa-
toris, sicq; mihi competit do-
minium, ut notat actum primū.

Dicit 10. Obstare alios quām
plurimos adhuc textus Juris ^{12.}
scripti, & non scripti, unde con-
stat, quōd non minūs de rebus
incorporalibus, quām corpora-
libus liberē, ac perfectē dispo-
nere aliquis possit tum alienan-
do, tum retinendo ; qualia sunt
1. Jurisdictio patrimonialis cum
mixto & mero Imperio. 2. A-
ctiones Personales & Reales 3.
Jus Emphyteuticum. 4. Cen-
siticum. 5. Patronatus. 6. Jus
decimandi. 7 Venandi, &c.
Ergō rerum incorporalium da-
tur dominium Juris *resp.*, in
genere : *Dicit. conc.* quōd multi *resp.*
Ius habeant de rebus talibus li- ^{genera}
berē disponendi. *Neg.* quōd do-

B6 mini-

36 Tractatus I.

minium strictè dictum, & plen
habeant, adeoque perfectè de
illis tanquam suis disponere va
leant, qualem facultatem dispo
nendi liberè habet Procurator
Generalis cū libera, sed quia in
re aliena eam (& sic neq; plenè,
neq; minus plenè in re propria)
nactus est, non est Dñs. Ita Em
phyteuta participat de ipsa
proprietate, & potest de re dis
ponere; comunicatur enim illi
cōsequenter ius alienandi, sed nō
plenè, verū ita, ut hæc pars ma
neat cōmuni, hinc cōdominiū
quoddam oritur, apud utrum
què enim est species dominij
non pleni, pro hac verò com
municatione proprietatis pen
dit Canonem ex re tota, & ad
hibere debet certâ ratione Do
mini consensum; qua de causa,
cū potestatem perfectè dis
ponendi impedit, moraliter
tollit dominium perfectum.

Resp.

Resp. In specie ad Minorem: *Resp.*
Dif. & quidem 1. ad Opposi-*spec. 1.*
 tam Iurisdictionem Patrimo-*ad Ex.*
 nalem, *Conced.* 1. quod Jure
 superioritatis gaudeat, qui e-*Resp. 2*
 andem habet. *Conc.* 2. quod do-
 minium latissimè sumtum, &
 Jurisdictionis dictum, sit inter
 personas ut plurimum publi-
 cas quod ab alijs dicitur domi-
 nium scilicet Potestatis, rectius
 verò Imperium. *Neg.* *primo*,
 quod is habeat dominum pro-
 priè & strictè dictum, quod
 obtinet inter privatas Perso-
 nas: Personæ namquè non sunt
 in dominio nisi rarius, quando-
 què saltem territoria, vel pro-
 vincias Jure pleno hereditario,
 vel usufructuario tenent Prin-
 pes, sed tunc potius est potestas
 in Personas dicenda. Proprie-
 taquè non ipsi homines, sed
 ius eosd: regendi alienari di-
 citur, in quantum illud est

B 7 cum

38 Tractatus I.

cum aliquo emolumento con-
junctum; licet enim quilibet
imperans de subdito suo dicere
queat, hic meus est, ea tamen
proprietas diversa planè est ab
ea, qua quis rem aliquam suam
dicit, priori enim loquitione
hoc tantum significatur: mihi
& non alteri competit jus hunc
hominem regendi, sic tamen,
ut & mihi adversus eundem
aliqua sit obligatio, nec in in-
finitum illud jus exerceri queat.
Ast proprietas, quæ rei tribui-
tur, involuit jus ista re uten-
di abutentique, eamque con-
sumendi ex meo commodo aut
lubitu; sic ut qualitercumque
eandem tractavero, injuriæ
non sim reus, sed ad excusa-
tionem sufficiat dixisse: hæc
res mea est. Pufend. rffius d. I. N.

*Ref. spe-
cialis
ad Ex-* G. lib. 6. c. 3. n. 7.
resp. In specie dist: ad 2. op-
positum Exemplum Conc. quod
jus

De Defin. Dominij. 39
jus Emphyteuticum exercens
habeat dominium utile, sed
corporis, scilicet rei sibi conces-
sæ, quia illud dominium non
modo afficit rem ratione emo-
lumentorum perceptibilium,
sed etiam ratione substantiæ, &
corporis ita, ut istud etiam ad
successores transferre possit
Neg. quod dominium Rerum
incorporalium, Jurisq; vasalli-
tici, vel Emphyteuticarij de-
tur;

Resp. in specie dist. ad 3. oppo. Resp.
suum Exemplum, conced. quod ^{specia-}
^{lis ad} Actiones reales, & personales
sunt in dominio eatenus consideratæ
quatenus magis rei corporali adhærent in ordine & re-
latione ad effectum. Neg. quod
sint in dominio, quatenus in se
considerantur, & tertiam spe-
ciem constituunt.

Resp. in specie, dist ad quartum
oppositum Exemplum: Concord. ^{specia-}
^{lis ad} quod ^{Ex. 4.}

Tractatus I.

40 quod Dominus census, seu Censualista quidem Ius habeat dominio simile, seu particulam dominij pristini & alienati, dum ipsum Ius alienandi insolidum in alium, hoc est, Censuarium transtulit, adeoquè dominium directum & utile, retento solum Iure percipiendi aliquid fructuum, vel præstationis ex re concessa. Neg. quod habeat dominium Iuris censitici verum, vel quod retineat nomen, aut speciem dominij, aut substantiam, vel plenum dominium, cum ratione rei aliquid præstat; qua de causa, cum nullum dominium habeat, differt ab Emphyteusi, ubi dominium directum manet penes illum, cui pensio debetur. Rep. P. Haunold. tract. 10. ca. 2. n. 28. & Schilserus in Manud. Philosoph. l.c. 18. §. 65.

Resp. in specie dist. ad quintum oppositum Exemplum. Conc. 1. quod

Specia-
lis ad
Ex. 5.

quod Iure Patronatus competit actio realis confessoria, vel negatoria utilis. *Conc. 2.* quod etiam ^{Resp. 2} realis, immo rei vindicatio detur, sed propter rem corporalem, quia venit accessoriè, dum Ecclesiæ semper cohaeret. *Neg. 1* quod ex dominio descendat. *Neg. 2.* quod principaliter propter rem incorpoream detur.

Resp. in specie *diss.* ad sextum *Oppositum Exemplum.* *Conced.* ^{Specia-} *lis ad* quod Ius venandi sit res incor- *Ex. 6.* poralis, sed pertinet ad servitu- tes reales secundum notoriam Germaniæ consuetudinē quo- ad effectum, quia ad hæredes transit, sed ideo forte impropriè nequè enim est Personalis, non enim interit cum Persona, pro ea namquè afferenda contra quemcunque possessorem syl- væ competit actio confessoria in rem; nequè est realis, quia non

42 Tractatus I.

non debetur prædio, vel personæ, neq; confert ad utilitatem prædij, sed debetur personæ principaliter propter se ipsam, unde D. Rath Ius venandi inter pacta personalia refert. Neg. quod venandi Ius pertineat ad dominium.

13. *Dicitur* 11. Veluti Possessio rei

Obj. ii. corporalis est causa sine qua non dominij rei corporalis; Ita possessio rei incorporalis est cœditio ejusmodi dominij, hoc est, à quā dominium cœpit. Sed possessionis objectum est res corporalis & incorporalis, hæc quidem analogica, adeoq; non omni modo impropriè, sed tantum inæqualiter talis, Er. Resp.

R. f. i. conced. i. quod res incorporalis analogice sit objectum utriusq; si Analogum attributionis extrinsecæ intelligatur per similitudinem quandam, quam cum re corporali habet inæqualiter, quo

quo ipso tamē non aliter de
ista prædicatur , quām omni
modo impropriè & comparatè,
veluti risus de prato. *Conced.* 2. *Resp.* 3
quōd etiam sit Analogum attri-
butionis intrinsecæ , sed cum
perfectione , & diversitate gra-
duum , quod ad Univoca pro-
pius accedit ; vel ut cum sano-
ribus Philosophis loquar , est i-
psum Univocum , hoc enim ve-
rè fundatur in dependentia ,
quando una species aliâ est per-
fectior perfectione graduum ,
seu una in altera includitur ,
adeoque inæquales existunt ,
intereà verò omnes formaliter
sunt tales , quales esse dicuntur :
Unde dicuntur Univoca inæ-
qualia .

Neg. 1. & 2. Si Analogum at-
tributonis intrinsecæ velint in-
tellectū , præsertim illud , quod
Thomistis dicitur Inæqualitatis ,
ubi perfectius esse in substantia ,
im-

imperfectius verò in accidente deprehenditur, quod provenit ex diversitate differentiæ Majoris, vel Minoris in una specie, quam altera. Non itaque hoc sensu res corporalis primariò possidetur, vel principaliter dominio subjecta est; secundario verò modo res incorporalis, manet enim qualibet species formaliter talis, licet cum ordine, & relatione aliqua. Conf. Schilteri Praxis Analytice artis in iuris prudentia part 1. cap. 2. §. 3. sequ. Cornæjus in Curriculo Philosophico tract. 2. disput. 1. dubio 2. & 3. Bartholini in Enchiridio Log. lib. 1. cap. 9. pag. 94. seq.

SUMMARIA.

- I. Differentia inter rem quæ nostra sit.
- II. Et quæ nostra est.

Sciendum VIII.

Verbum *Est*, non sine ratione esse adjectum, nam per dominium res non sit nostra, quasi

De Defin. Dominij. 45
quasi per modum acquirendi,
uti est Occupatio. Usucapio, &
similes. Sed est Ius, quo pro-
prietatem in rem habemus.

SUMMARIA.

- I. Impropria significatio proprietatis
alii in latissimo sensu.
- II. Alia in lato.
- III. Propria notatio subjicitur.

Sciendum IX.

Proprietatu vocem æquivo-
cam esse, sicut & Nostrum; 1.
enim proprietas sumitur *impro-*
pri, & iterum tum *latissime* idem
significat, quod dominium, ut
hoc latè Ius in re denotat, quo-
modo servitutes aliquando ve-
niunt nomine proprietatis: vid. 2.

Glæserus c. 1 cap. 3. pag. 165. tum
verò *lat*, & in genere sumpta,
absolutè & integrum plenum,
seu in specie ita dictum, notat
dominium, qua ratione iavi-
cem non differunt. 2. *Propriè*
& *strictè* sumpta indicatur illa
pro-

46 Tractatus I.

proprietas, tum plena, tum mi-
nus plena quia & hæc tan-
quam species dominij nomen
retinet, quomodo proprietas
existit formalis ratio dominij in
specie sic dicti.

SUMMARIA.

- I. Impropria significatio vocis *Nostrum*, alia latissima:
- II. Alia lata,
- III. Propria acceptio,
- IV. Descriptio Proprietatis.
- V. Usucapio, Donatio, Traditio, non
sunt species dominij.

Sciendum X.

1. **P**ari modo accipitur vox *Nostrum* i. *impropriè*, & quidem
tum *latissime* pro quolibet Jure,
quod habemus circa rem, & in
personam. Tum *late* significat
id, quod nostrum est ex jure in
re, sic aliquid nostrum sit per
dominium & servitutem oppo-
nitur vero obligationi, & hoc
idem est cum dominio late ac-
cepto in secundo significatu
pro-
- 2.

De Defin. Dominij.⁴⁷
projure in re. 2 Proprietè & stri-
ctè capitur pro eo, quod no-
strum est, pleno, sive minus ple-
no Iure: Definitur verò Pro-
prietas, quod sit talis rei quali-
tas moralis, qua res eodem mo-
do, quo alicujus est alterius es-
se non possit. vid. *Stranchius de*
Imperio Marii c. 2. § 1.

Dicū 1. Ex his verbis nostra se-
queretur, quod Usucapio, Do-^{obj. 5.}
natio, Traditio dominij species
essent, cùm his modis res no-
stra sit. *Resp. conc.* Si ijsdem in-
telligeretur causa efficiens, ex
qua, & per quam res nostra fiat.
Neg. dum ipsum illud Ius, quo
res nostra est, cuius authoritate
pro arbitrio de rebus disponi-
mus. *Ludvvell ad Wesenb. d. Acq.*
R. D. n. 3. vid. Sc. 8.

SUMMARIA.

I. Differentia alia dominij ab obliga-
tione.

I. A Servitutibus.

II. A Possessione.

IV. Ob.

Tractatus I

IV. Objectio prima solvitur.

V. Ad objectum secundam respon-
detur.

Sciendum XI.

1. **H**is verbis ab obligatione do-
minium primi secerni per
quam res quidem mihi debe-
tur, mea tamen non est; Duo
enim habendi sunt modi, unus
Iure dominij, alter jure obliga-
tionis; illo quid nostrum est,
hoc nobis debetur. *Vox. ad §.*

11. n. 1. Vel in rebus duo spe-
ciantur, Acquisitio, & Contra-
ctus: Illa nimis & domini-
um ad suum; Obligatio vero, &
Contractus ad debitum perti-
net. *Giphantes in l. 25. n. 4. d. O.*

2. **G. A.** Præterea secundo etiam dif-
fert à errantibus, quæ sunt Ius
in re aliena, propria enim res

3. nemini servit. Distinguitur iti-
dem à possessione quia hæc est fa-
cti, *Proprietas* vero Iuris; non e-
näm ibi semper est proprietas;

ubi

De Defin. Dominij. 49

ubi est possessio. *Giphanius in Antonimia Iur. Civil.* §. 3. n. 2. & 3. ad lib. 2. *Instit. disp. 9.*

Dicit r. Definitur ita unum relativum per aliud correlatum, quod est vitium, & nihil explicat, nam dominium & non strum sunt correlativa, non minus quam dominium & servus.

Vid. R. P. Haenoldus Tract. 3. ca. 1. R sp.

§ 3. n. 16. Resp. dist. conc. Si voces propria, vel nostra correlate starent, tanquam opposita alteri relato nempē dominio. Neg. dum iis tantum relate utimur, ut non minus obligatiōni quam servitutibus opponantur. Ad quem modum servitus in oppositione ad libertatem definitur. *Conf. Eybenius c. l. obs. 10. ad §. 2. q. tit. 3. n. 6. seqq.* *Schilterus in Praxi Ariti analyt. c. 4. § 6. seqq.* qui dum de hoc argūmento studiosè philosophatur, eximiè inter alia distinguit

C inter

Tractatus I.

inter relationem ipsam, & inter
qualitatem relativam, quamvis
enim ait §. §. v.g. inter Patrem,
& Filium, Dominum & Vasal-
lum, Virum & Uxorem, Credi-
torem & Debitorem sit utique
relatio; Potestas tamen in uno
& obligatio in altero, non sunt
ipsa relatio, sed qualitates qua-
dam relativæ, sicut & funda-
mentum, seu origo relationis
ipsa relatio non est; Hinc ser-
vus pro derelicto habitus desijt
esse relatum, quia caret corre-
lato, nec tamen desijt ejus qua-
litas servilis.

Dicit 2. Usufructuarius quo-
j. 2. quæ particulam dominij tenet,
est enim ususfructus pars inte-
gralis dominij separata tamen
à toto adeoque participat ali-
quid ex natura dominij, hinc in
certis casibus exerit effectum
dominij, veluti in causa damni
infesti, & alijs quibusdam. Conf.

L. 23.

De Defin. Dominij.

51

L. 33. §. 1. d. Usu'r. Ergo etiam
Ususfructus est species minus
pleni dominij. *Resp. diff. conced. Resp.*
quod sit pars dominij integralis
propriè dicta: Est enim Jus u-
tendi fruendi per suam essentia
pars decisa ex integro & pleno
dominio, fit enim separatio Juris
utendi fruendi re suâ à reliquo
dominij Jure, nempè à proprie-
tate: Quando vero utitur Jure
dominij Ususfructarius, id non
proprio, sed procuratorio no-
mine facit. *Neg.* quod ususfructus
strictè pro servitute acceptus,
sit propriè species domini, nec
pleni, nec minus pleni, sed Jus
in re aliena. L: 66. § 6. ff. del. eg. 2.
non verò in re propria, adeoq;
est species servitutis, quando e-
nim Dominus eam percipit utili-
tatem, ususfructus non est ser-
vitus, videlicet latè & genera-
liter sumptus pro qualibet Jure
percipiendi fructus. Quando

CB vero

52 Tractatus 1
verō non Dominus, tum Uſus-
fructus est Jus ē ſervitute con-
ſtituta quæſitum. Schilerus cap.
8. §. 63. in Manuduct. Philosophica
moral. ad Jurisprudent. Quicunq;
enim minus plenum dominium
habet ſimul de proprietate vel
ſuperiori, vel inferiori quoquē
participare debet, ſed Uſuſtru-
ctus licet ſit Jus corpori inhæ-
rens, non eſt tamen in reiipsius
ſubſtantiam comparatum, ſed
in ejus accidentia, ſervitutem
ſilicet utilitates, unde inter Ju-
ra, quæ non ſunt dominij,
reſertur, nimirūm ſer-
vitutes.

MEN.

MEMBRUM II.

Continet

DEFINITIONEM

Remotivè traditam.

SUMMARIUM.

I. Definitio Bartoli rejicitur.

Sciendum I.

Mlnus argutè, sed pericu-
losè satis definiri à Bartolo
in L. si quis vi. S. 4. ff. de acqui. posse
quoniam immo communiter ab alijs
ferè post ipsum defenditur:
quod sit ius perfectè disponendi de re
corporali, nisi Lege prohibatur.

SUMMARIA.

I. Ratio, cur minus fit admittenda.

II. Authoritate confirmatur?

III. & IV. Replicant sine sufficienti, licet superabundanti ratione.

Sciendum II.

Malè dictum esse, quod sit
ius perfectè disponendi. Ratio
I. quia Jus perfectè disponendi
spectat ad effectum, unde caret

C 3 formâ

Tractatus I.

§4 formâ specificâ, quæ alioquin his verbis indicanda esset, quo de essentia constaret à priori, & differentia obligationis designaretur. Vid. Hannius ad Wesenb. c. l. n. 3. Alioquin enim pupillus, minor, prodigus, maritus ita disponere, & alienare prohibiti; item, qui proprietatem retinuerunt Usufructu alteri concessu, non essent veri Domini contra rectam rationem, & expressos Juris Textus. E diverso itidem qui disponere possunt de re, & eam alienare ut Procurator & Tutor veri censori forent domini, textibus Juris itidem refragantibus; 2. consentit. & Ludvvell ad ¶. 12. n. 1. hic quidem in verbis dum ait: Juris appellatione non intelligimus facultatem legitimam, nam ea effectus dominij esse videtur; cui sententiae subscribit Bardili Concl. 2. theor. Pract. adff. lib. 4. 1. dum ait de.

De Defin. Domini
definitio (sicil: præsens) dominij
Essentiam non explicat, sed e-
jus tantum continet effectum.
Porro improbat eandem quoq;
Osiadner ad Grotii lib. 2. c. 3. ¶ 10.
non absquè ratione, dum domi-
nium formaliter, & essentialiter
Jus esse negat, & definitionem
descriptivam saltē existere dicit
per effectū proprium dominij;
cūm rectē quidē dicatur, quia
Petrus est Dominus hujus rei,
ideo habet facultatem perfectē
de ea re disponendi, non verō
viceversa: qua ratione conse-
quitur, quod ut unusquisq; fa-
cultatem habeat perfectē dis-
ponendi de re aliqua, illa res
priùs sit sua, ipseque Dominus
illius. *Conf. sci. 6. n. 15. in Defini-
tione Positiva.*

Dicit i. Replicando, benē di-
ctum esse ideo, quia sufficit dif-
ferentiam specificam à varijs il-
lis effectibus repeterē, ut potē

C 4

ex

ex quibus qualitas, & essentia
hujus potestatis realis optimè
elucescit. *Resp. conced.* Si à poste-
riori, & in usia suo consideratur
dominium *Neg.* si à priori, no-
stra enim definitio profundius
naturam dominij expendit, &
examinat; Hæc verò est descri-
ptio, quæ dilucidiūs exhibet il-
la, quæ in dominio apparent
Conf. Eybenius l. c. ad I. i. 1. Inst. 23. & Osiander c. l.

Dicit 2. Benè dictum esse pro-
pterea, quia per vocabulum
perfectè disponendi distingui-
tur Dominus ab alijs, qui Jus in
re habent. Nam primo, Vasallus
non est propriè, vel pleno Jure
Dominus, quoniam rem ipsam,
aut Jus suum pro arbitrio suo
alienare non potest, nec abuti,
vel consumere; quod per par-
tes ulterius deducitur à *D. Man-
zio in Comment. ad Inst. S. ii. n. 15.
seq. sic. Secundò, quod fructuarius
re ipsâ*

De Defin. Dominij.

re ipsâ abuti, vel eam consume-
re nequeat, quia uti, & frui de-
bet salvâ rei substantiâ. *Tertio.*
Creditor quoq;, qui hypothe-
cam habet, Jus quidem in re
habet, quia tamen disponere re-
gulariter nequit de repignora-
ta, non recte Dominus appella-
tur *Quarto:* Ad eundem mo-
dum Tutor loco Domini habe-
tur, & Procurator, qui disposi-
tionem rerum aliarum habent,
sed non potestatem, unde ad-
ministrare, non verò consume-
re dicuntur. Ita *quinto* possessor
habet potius Jus insistendi,
quam perfecte de re possessa
disponendi.

Resp.
ad Q.
Vassallus minus plenum domi-
nium habens, potestate desti-
tuatur de re non ita perfecte,
sed suo duntaxat modo dispo-
nendi. *Neg.* quod ideo à Domino
perfecto differat, sed quod præ-

C s t

Tractatus I.

ter Jus utendi fruendi conceſſum quoad partem sit Domi-
nus, & quidem līmitatus, pro-
prietas enim in plures veluti
particulas discepta deprehen-
ditur recte itaq; dicimus, quia
Condominus est hujus rei, seu
de proprietate hujus rei simul
participat, habet facultatem
minus perfecte disponendi de
illa; secūs ē contrario.

Ref. ad *Resp. ad 2. obj. 1. q. conc. quod*

obj. 2. Uſufructuarius in ſpeciis dictus
quoad rei ſubſtantiam nullum
omniō habeat disponendi ar-
bitrium. Neg. quod ideo diſfe-
rat à Domino, ſed potius ea de
cauſa, quod Jus habeat in alie-
na, non vero in propria re con-
ſtitutum, quæ ipſi uſum talem
per modum ſervit utis exhibet.

Ref. ad *Resp. ad 3. obj. Dij. conc. quod*

obj. 3. Creditor de re pignoratitia re-
gulariter perfecte diſponere
nequeat propter Jus oppoſitum
quod

De Defin. Domini.

quod debitor habet. Neg. quod ob minus perfectam dispositio-
nem à Domino differat, sed ea-
propter, quod rem alienam,
nempè debitoris possideat. tra-
ditam videlicet sibi pro hypo-
theca in crediti securitatem;
Unde per constitutionem pi-
gnoris creditor neutiquam ac-
quirit Jus quoddam firmum &
stabile, sed ad nutum debitoris
extinguibile (nisi per impoten-
tiam retardetur, quod per acci-
dens est, & hic non considera-
tur) nempè si pignus luit. Hu-
jusmodi autem Jus non pu-
gnat cum dominio pleno, nam
quando alter possidet rem me-
am, adhuc ego sum plenus Do-
minus, quamvis alterius posses-
sio Jure me impedit, ne proxi-
mè & immediatè possim de re
mea disponere.

Resp. ad 4. obj. Dist. conc. quod R. f. 4.
Tutor & Procurator minus per Obj. 4.

C. 6. perfectam

Tractatus I.

fectam dispositionē, sed saltem
rerū administrationē exerceat.
Neg. quod ideō differant à Dño
perfecto, vel min' perfecto, sed
ea potius de causa, quandoqui-
dem rem alienam possident
non cum affectione sibi haben-
di, sed alteri; Rei verò alienaz
ideo non dicor Dominus, quia
potestas disponendi impeditur
Jure alterius dominij, & sic mo-
raliter.

Res. ad Resp. ad 6. objectionem. **Dif.**
obj. 6. conc. quod possessor de re posses-
sa non plenē & perfectè dispo-
nat. **Neg.** quod ideō differat à
dominio perfecto, sed eam ob
causam, quod non possideat
cum certitudine rem suam
esse.

SUMMARIA.

- I. Removetur particula illa à defini-
tione, *Nisi Lego*, &c.
- II. Dispositionem impeditam non esse
contra substantiam dominij, pro-
batur.

III. *Conc.*

De Defin. Dominij.

61

- II. Confirmatur ulterius.
IV. Objectioni respondetur.

Sciendum III.

Minùs appositiè i. definitio-
ni adjectas esse particulas
(*Nisi Lege prohibeatur.*) Ratio, quia
ipsi generi jam antea insunt, li-
mitant enim saltem esse etum.
Lex verò facultatem istam pro
arbitrio disponendi moderatur,
& in quibusdam Dominis pro-
pter certas rationes & causas
impedit ac restringit: Sic pu-
pillis & minoribus absque Tuto-
rum, vel Curatorum authori-
tate & consensu nihil ex bonis
suis alienare permittitur. §. 2.
Instit. Quibus alien. licet. vel non &
pr. d. auth. Tut. Idq; sit propter
imbecillitatem & infirmitatem
judicij: Pari modo non liceat
servos occidere ex prohibitio-
ne Legis; Ita non cuilibet ex
Dominis licet servos suos ma-
numittere: Ratio autem est,

C 7 quia

Tractatus I.

quia homo est sub Lege, & Lex
magis est Domina rerum no-
strarum, quam nos. Hinc de-
ducitur, secundum B. D. Rath in
M. SS. Colleg Institut. ad d. Q. II.
non esse contra substantiam
dominij, non posse disponere de
re, cum alias pupillus, prodigus,
furiosus non essent Dominum re-
rum suarum, quod dicere ab-
surdum est, eo quod Juris dis-
positio non ipsum dominium,
sed ejus tantum effectum impe-
diat: Nec esse consequens, scri-
bit Osiander c. l. pag. 697. seq. effe-
ctus quidam dominij non lo-
cum habet in infante, vel furio-
so, Erg. ipsum dominium cessat
in ipso: Si enim dominium di-
cimus Jus, quo proprietatem in
re aliqua corporali habemus,
seu quod in proprietate consi-
stit, tunc sane cui competit pro-
prietas rei corporalis, ei etiam
competat dominium in illam

rem

De Defin. Domini.

tem oportet. Èadem ratione
ineptè colligitur, quia non per-
fectè disponere de suis potest le-
&to affixus, & morbo detentus,
item ebrius bruto similis. Ergò
non erunt Domini rerum sua-
rum, Neutquam igitur Lex
talis prohibens, utpotè quæ
completum Jus supponit, fun-
datur in alterius Jure opposito,
est enim impedimentum acci-
dентale, quo sublatō sine colla-
tione novi Juris perfectè dispo-
nere possunt, habent namquæ
Jus disponendi radicale, quod
sufficit, alioquin qui procul di-
stat à suo fundo, non haberet
plenum dominium, quia non
potest proximè disponere. *Vid.*

K. P. Harnold, loc. c. n. 4. & seqq.
qui juxta hunc tenorem parti-
culas adductas explicat, in fine
tamen ita concludit, se ultrò
dare, non esse magnam necessi-
tatem eas addendi, cuius vesti-

gia

64 Tractatus I.
gia eruditè legit P. Illung c. 1. q.
2. n. 54. seg cum quibus & nos
Luadvelli sententiam sectati, sta-
tuimus, verba ista esse super-
flua, quæ proptere à sine vitio
abesse possunt.

4. Dicit i. hæc verba (*Nisi Lege*
Obi i. prohibeatur, &c.) ad differentiam
illorum esse adjecta, qui possi-
dent Majoratum, vel Fidei com-
missum quæ alienari, vel hypo-
thecari prohibentur, hi enim
non habent plenum domini-
um. *Resp.* *Dicit.* conced. quod talis
nequè possit perfectè dispone-
re de ejusmodi bonis, nequè
dominium bonorum inaliena-
bilium plenum habeat in effe-
ctu, ut ut contineat utramq; &
proprietatem, sed communica-
tam, & usumfructum, est enim
gravatum Jure alieno; unde
dispositio perfecta cessat, non
verò dominium minus plenum
quod quis jure alienandi habet,
ideo

ideo non minus possessio, quam reliqui existentes illud tenent secundum quid, quatenus enim effectum concernit, eatenus potestatem non habent pro arbitrio de bonis suis disponendi:
Vid. Nos infra Tract. 2. M. 1. Sc. 3.
Exinde itaq; differentia ipsa patet. Neg. quod ex oppositis verbis eadem appareat, siquidem à Lege præcise & unicè illa vincula non proveniunt, sicut respectu pupillorum diximus; Fundatur namquæ in Jure alijs simul quæsito, quibus fieret injuria, si talia bona alienarentur in præjudicium ejusdem familie. Notandum verò, quod dominium directum Majoratus sit penes totam familiam, quæ est persona quædam ficta. Utile autem penes Principem familiæ, seu personam fructuariam, quæ in familia ut major natu successit, habet namq; ut dictum

66 **Tractatus I.**

Etum est, præter Jus percipienti
di fructus proprietatem sine
jure alienandi commune unde
Condominus uterq; civilis exi-
stit, id est, secundum quid, hoc
enim Jure gaudens civiliter res
alienas ut proprias habere dici-
tur, dum illi proprio nomine
vindicatio permittitur, altera
enim species minus pleni do-
minij manet penes familiam
in jure quæsito radicata per Ju-
ris subtilitatem & fictionem;
altera vero in possessorem est
translata; dicitur autem in alie-
na re dominia habere, quia talia
bona non pure possidet, hoc
est, jure pleno, sed mixtum &
limitatum, dum partim sunt pro-
pria, partim v. aliena certo re-
spectu, quatenus familia de su-
periori proprietate participat.
Deinde etiam non pure possi-
det, hoc est, pleno Jure dispe-
nendi. Quod si vero compare-
tur cum cæteris tunc existenti

De Defin. Dominij. 67
bus, nemo quidem magis vide-
tur Dominus illo, sed saltem
ratione partium, quas conjun-
ctas habet, non autem ratione
magis pleni dominij, cum illud
sit in familia magis radicatum,
firmum, & stabile, apud posse-
sores vero extingibile, nem-
pe si moriatur.

SUMMARIA.

- I. Rejicitur aliorum definitio.
- II. Inter alia propter verbum vindicandi.
- III. Ratio prima.
- IV. Ratio secunda.
- V. Ratio diffentiandi diluitur.

Sciendum IV.

Minus præterea accurate
definiri I. per Ius re corporo-
rali pro arbitrio disponendi, eamque
vindicandi, quatenus quis Lege, aut
conventione, vel vi prohibetur. vide
Ludv. Disp. 4. S. 3. & add. S. 11.
Inst. n. 2. item 2. aned. Exercit.
Imper. 8. q. 3. D. Manzius c. l. n. 18
& Zafius ibidem. **Ratio**, præter-
quam,

68 Tractatus I.

quam, quod communia vitia jam
tum notata cum priori habeat,

3. virgulam singularem in verbo

1. vindicandi meretur, quo ipso
effectum indicatum volunt di-
centes: quemadmodum requi-
ritur in dispositione, ut res sit
penes Dominum: Ita in vindi-
catione, ut sit penes alium:

Verum enim vero cum ad effe-
ctum pertineat, patentibus ipsis,
sit ex accidenti, facto videlicet
ejus, qui nobis possessionem ne-
gat, idcirco praedictae particulæ
non sunt tolerandæ, etiam ob
eam causam, quam adducit R.

4. P. Haunold c. l §. 3. n. 13. dicendo:
quia vitiat definitionem, dum
definit dominium per vindica-
tionem cuius notitia obscurior
est, quam dominij, immo comit-
tit circulum: Nam rei vindica-
tio definitur per dominium, si
dominium iterum definiatur
per ordinem ad vindicationem
est

est circulus manifestus. Hisce
calculum adjicit *Feltmannus de*
Iure in re, & ad rem. cap. 12. §. 15.
dicendo: Quæ (scilicet vindica-
tio, & alienatio) cùm ex eo,
quòd res propria dicatur, satis
intelligantur, & potius ad exer-
citium dominij, quām ejus sub-
stantiam pertineant, hæc enim
potest esse salva, etiamsi rem
non in aliud transferamus,
nec eam repetamus, eamvè a-
lienare prohibeamur, hinc ne-
cessè non erat, cur nostri ea in
definitione ponerent.

Dicū 1. Jus habendi, ac possi-
dendi pro suo est pars integralis 5.
dominij, unde carens possessio-
ne, quā bonæ vel malæ fidei pos-
seffor fruiatur, non habet perfe-
ctum dominium, nisi illud vin-
dicando subjiciat suæ dispositio-
ni: Er: vindicandi vocabulum
omnino definitioni venit anne-
ctendum. Resp. diff. conced. quod resp.
posseſſ.

70 Tractatus I

possessio obstat pleno dominio;
sed hoc iterum est impedimen-
tum accidentale, impeditur e-
nīm per oppositionem Iuris in-
firmi, ac sublatā ignorantia sta-
tim auferibilis. Neg. quod po-
testatem radicalem Domino au-
ferat & tollat, ita, ut intereāsi-
ne vindicatione perfectus Do-
minus non maneat; quippe
non impeditur moraliter a po-
sesso per oppositionem Iuris
alicujus firmi, ac stabilis, tollen-
tis etiam radicalem potestatem
perfectè disponendi.

SUMMĀRIA.

- I. Eliminatur ex definitione particu-
li, (aut conventione.)
- II. & III. Ad contraria argumenta re-
spondetur.

Sciendum V.

- IV. Minus quoq; appositiō 3. de-
finitioni adiectam esse par-
ticulam (aut conventione.) Ratio,
licet enim pacto & conventione
sibi

De Defin. Dominiij. 71
sibi liberam dispositionem aliquis adimere valeat, juxta Tt.
Instit. quibus alien. lic. ve nou. & Tt.
3. Instit. d. Servitur. Nam quod Lex potest per provisionem, hoc homo per conventionem, quam Lex firmavit. Attamen quia nemo contra pactum res suas recte alienat, ac generi ante insunt virtualiter, & implicitè, igitur sine vitio ijsdem in definitione carere possumus; caveamus enim propter plures ejusmodi casus centones definitioni addere

Dicis 1. Debitor est plenus & perfectus Dominus pignoris, de quo non potest pro lubitu disponere, eò, quod creditor habeat Ius contrarium, propter conventionem cum creditore initam. Ergo necesse est definitioni particulas adductas adjici; Nisi conventione obseruat.

Resp. diff. conced. quod debitor resp.
pro-

Tractatus I.

72 propter conventionem cum debitore initam rem oppignoratam alienare nequeat *Vide Respons. ad 4. object. antecedentem.* Neg. quod debitor non maneat perfectus Dominus, prout excludit dominium imperfectum propter eandem, quæ saltem est impedimentum accidentale, tollens proximè expeditam potentiam, nihil vero obest potestati nullo alieno Iure stabili ac firmo moraliter impedito, quia Ius pignoris non est stabile, proinde necessitatis gratiâ dicta particula neutquam est adjicienda, impedimentum enim per accidens non debet exprimi in definitione, licet claritatis ergo tolerari possit.

3. *Dicis 2. Remotâ illâ particulâ*
obj. 2. removebitur simul differentia inter dominium plenum, & minus plenum; Sic etenim definitio pleni dominij conveniet etiam

etiam habenti dominium directum, qui tamen non est plenus. Dominus : Sequela probatur : Nam Dominus directus habet etiam ius plenè disponendi, nisi conventio facta cum Vasallo obsistat

Respond. conced. Probatio-R. s. A.
nem, quod effectus per eandem limitetur, ne directus Dominus plenè disponat, ob sistit enim illi translatio totius utilitatis. *Neg.* quod conventio tanquam modus faciat minus plenum Dominum, sed communicatio proprietatis, cuius sine conventione etiam in ultima voluntate, & alijs modis, aliquis particeps fieri potest. Cum itaq; proprietati insit differentia, ad affectione particulæ illius opus fore haud credo; Siquidem modus concurrit cum ipsa re, quæ per modum

D

dum

dum illum perficitur, & exprimitur, pertinetque ad causam efficientem instrumentalem, quæ si in recto ponitur in aliqua definitione, veluti hic, viatum manifestum non potest non committi, secus vero, si loco formæ poneretur causa efficiens in obliquo.

SUMMARIA.

- I. A definitione separatur particula
(Nisi vi.)
- II. Annexatur Ratio,

Sciendum VI.

1. **M**lnus desuper 4. ferenda esse adjuncta verba: *Nisi vi prohibeatur*: Ratio, quia impedimenta physica dispositionis non minuant Ius radicale disponendi.

SUMMARIA.

- I. Sutholdi definitio allata non toleratur.
- II. Ratio subjicitur.
- III. De alijs ab effectu desumptis, & specifici-

De Defin. Domini. 73
specificā differentiā carentibus
definitionibus agitur remissivē.

Sciendum VII.

Quod minus deniq; naturā
domini exprimat definitio-
nē à *Sutboldo Aph.* hunc in mo-
dum tradita, quod sit *Ius, quo res*
nostra est. quia Meum, Tuum,
Suum, Nostrum dicitur in ge-
nere, & quidem latissimē circa
quod Ius habemus. L. 3. & Lib.
25. d. O. & A. sive sit Ius in re,
sive ad rem. V. d. (Sciend. IX.) &
Hannius in Animadvers. 4. ad eun-
dem §. 4. quæ à se invicem hic
non separantur, dum simpliciter
Ius apponitur non additā
differentiā, quod sit Ius in re.
Alias definitiones plures con-
gessit *Forsterus de Dominio* cap. 4.
n. 19. seq. quæ formā specificā
carent, cùm tamen ipsem et
non aliam digniorem, quam
ab effectu substituerit, ne di-

Decam

76 Tract. I. de Div. Dominij.
cam, quod Ius Patrimonij o-
minem facultatem in re, & ad
rem comprehendat, do-
cente Hannio ad We.
senb. cit. loc. n. 3.
pag. 662.

TRA-

83. *.) (77.) (*.*. 65

TRACTATUS II.

D E

Divisione Dominij.

MEMBRUM I.

Continet

DIVISIONE M

Ejusdem non unam positivè
traditam.

SUMMARIA.

- I. Dominij divisio prima à causa est desumpta efficiente.
- II. Altera à forma substanciali.
- III. Unde dominium plenum, & minus plenum.
- IV. Proprietas est Jus dominij pleni pars integralis principalis, Uſusfructus minus principalis.
- V. Proprietas est simul species minus pleni dominij, Uſusfructus vero solum manet pars dominij pleni.
- VI. Qui coniunctum habet Uſumfructum dicitur Dominus Uſusfructus.

D 3

84,

Traçt. II. de Divis.

Etus, econtrallusfructus appellatur causalis seu potius mixtus.

Sciendum I.

1. **D**ominium, non minus ob utilitatem suam, quam necessitatem varias sortiri divisiones, quarum prima accessita est à Causa Fficiente, quod sit vel *legitimum ex Jure Civilis descendens*: & *Prætorium ex labore Honorario competens*; Hoc accidit 1. quando quis Decreto secundo in possessionem mittitur. 2. Si ex Edicto successorio Bonorum possessio agnita sit, quomodo omnino plenum dominium acquiritur, teste Hannib. Iure Rer. c. 3. (encl. 38. & Ecol. do ad ff. d. R. A. D. § 3.) Secunda est defumpta à Forma substantiali, quod sit vel plenum, vel minus plenum. Plenum est, quando principaliter proprietas ipsa non est diminuta, non limitata, non restricta, neq; communica- ta al-

Dominij posit. tradita. 79
ta alteri, consequenter autem
Ius utendi fruendi re liberè, &
omnimodè penes dominium
existit. Minus plenum est, quan-
do principaliter proprietas ipsa
est diminuta, limitata, restricta,
& communicata alteri, conse-
quenter autem Iusfructus à
superiori proprietario inferiori
Iure dominij concessus. Sunt
enim partes integrales dominij
pleni Proprietas, & Iusfructus;
Hic quidem minus principalis,
quia ex proprietate demum
per consequentiam, adeoq; ef-
fectivè fluit, salvâ essentiâ do-
minij: Illa verò principalis, quia
dominium in proprietate dire-
cto & principaliter consistit.
Dominus Struvius Ex. 11. § 55. Sy-
tagm. 7. c. Partes itaq; hæ con-
junctim habitæ constituunt
dominium plenum, atq; inte-
grum, & liberrimam disponen-
di facultatem, quâ quisque rei

D 4 est

80 Tract. II. de Definit.
est moderator, & arbiter. L. 27.
C. mandat. Sin vero principalis
restringatur, & minus principalis
concurrentem in Condomini-
nium participantem simul de
proprietate transferatur, domi-
nium quoddam oritur minus
plenum, imperfectum, restri-
ctum Hoc itaque modo pro-
prietas non minus est species
dominij minus pleni, Ususfru-
ctus autem, cum dependeat ab
inferiori proprietate, & non
dum sit pars decisa ex integro
dominio, ideo non in dominij,
ne quidem minus pleni retinet,
sed manet pars integralis domi-
nij pleni, licet minus principalis,
sicut enim Aethiops prepte-
reà, quod aliquid albi habet,
non dicitur albus; ita nec Usu-
fructarius Dominus rei deno-
minatur et si particulam domi-
nij teneat, ceu supra monitum
est. Unde si Dominus in re sua
usum-

6.

Dom. posit. tradita.
usumfructum habere dicitur in
L. 226. §. 1. d. V. O. L 6. pr. ff. d.
Usufruct. ear. rer. dum Ususfru-
ctus cum proprietate est con-
junctus, non solum Dominus
usustructus alibi dici, verum
etiam ususfructus inde causa-
lis vulgo appellari solet, quod
scilicet ex illa causa noster sit, ex
qua res ipsa absolutè nostra est,
L. 21. §. pen. ff. d. Except. rei judic-
etiam plenus, item mixtus. Lau-
terbach. d. usufr. Pater. §. 4. & P.
Haunold. h. e. dominio vel dire-
cto, vel utili conjunctus. Quod
si itaque Proprietarius in rebus
suis usumfructum habet, eo ca-
su non est servitus, hoc est, Ens
distinctum peculiari forma
constans, sed est proprietatis ef-
fectus, filia penes matrem ad-
huc existens. D. Beyerus ad Schno-
belii Disput. 6. §. 4. Eo tamen i-
pso, quo causalis ab Interpreti-
bus vocatur, impropriè talem

D*f* dici

32 Tract. II. de Defin.
dici nemo non intelligit, cum
non distinguitur à proprietate.
Vid. Ludv. a. Wesenb. ut. ff. a. u-
sufruct. n. 4. Nequè sit servitus,
multò minus cum persona ex-
pirans, quæ omnia conveniunt
soli usufructui formalii. Vid. A-
rianus de Veterum Iuris Interpetum
Distinct. Magistralibus Distinct. 6. &
Broktoff. in Nucl. ff. Exerc. 2. §. 49.
juncto Bechmano ad Exercit. 13. pag.
356. seq.

Obiec. ^{7.} Dicis r. Quando ususfructus
cum proprietate est conjunc-
tus, dici solet dominium ple-
num: Sed in utili dominio pro-
prietas est conjuncta cum usu-
fructu. Ergo utile dominium e-
rit plenum, non verò minus
plenum dominium.

Resp. ^{distinc.} conced. quod plenum do-
minium dicatur, quando u-
susfructus est conjunctus cum
proprietate, sed limitata & in-
teriori. Deinde etiam, quod
in uti-

Dom. posit. tradita. 83
In utili dominio proprietas re-
stricta, & inferior sit cum usu-
fructu conjuncta. Neg. si pro-
prietatem illimitatam intelli-
gant dissentientes.

S U M M A R I A.

- I. Subdividitur dominium minus plenum in directum, & utile.
- II. Utrumq; describitur, & compara-
tur inter se.
- III. Improbatur distinctio ex eo, quod
Legibus directo non probe-
tur.
- IV. Reliqua contraria argumenta ex-
aminantur.

Sciendum II.

Propter præmissum funda-
mentum, nimirum ob certa
Juris principia, haud invita Ju-
risprudentia tolerandam esse
subdivisionem illam, quando
minus plenum dominium rursus
subdividitur in directum, & utile:
Hoc verò est, quando superior,
& absque ulla fructuum perce-

D 6 ptione,

84 Tract. II. de Defin.
ptione, nuda proprietas semper
est penes constituentem. Qua-
le dominium habet primò Domi-
nus rei in Emphyteus in datae,
secundò Dominus soli superficia-
rij, tertio Dominus Feudi. Hoc
verò est, quando inferior pro-
prietas unà cum omnimoda
fructuum perceptione jure do-
minij concessa, & quadam cum
perpetuitate est penes consti-
tutum, quale dominium habet
primò Emphyteuta, secundò Su-
perficiarius, tertio Vasallus. Hoc
enim qui habet in re, ei quid-
quid utilitatis ex ea re percipi-
tur, cedit, sic tamen, ut dire-
ctum dominium, à quo utile
derivatur, & ad quod aliquan-
do revertitur, sit penes alium;
Quapropter utile non est præ-
stantius directo, quia huic ce-
dit omnis utilitas; Sed illud est
excellētius, quia magis de pro-
prietate participat. Vid Feltman.

dis-

dissent. de Jure in re, & ad rem. c. 14.
§. 2. seqq. Utile verò ideò dominium rectè dicitur, quia de ipsa essentia dominij participat, cum pariter pro objecto habeat ipsam rei corporalis substantiam, quam veluti suam vindicare, mutare, transmittere, certoq; modo alienare potest. *Vid. Brok-*
torff. Ex. 2, §. 49.

Dicū 1. Hæc distinctio non
habetur in Legibus nostris Ro-^{3.}
manis, Ergo non est retinenda.
Resp. *Disting conced.* quod̄ voceſ ^{Obj.} *Resp.*
non reperiantur in Legib Rom.
seu quod̄ non occurat in ijsdem.
Neg. quod̄ res ipsa in illis non
deprehendatur, seu quod̄ in
Leg:Rom: incurrat: Hac enim
in re non debent attendi folæ
Leges Romanæ, vel etiam Au-
thoritas Imperatoris Justiniani,
sed ipsa rei evidētia, verbi causa
Jus Feudale, nam Vasallo com-
petit aliquid Jus, qui habet ma-

D 7 nam

26 Tract. II. de Defin.

gnam affinitatem cum domi-
nio secundum Excellentiam ita
sumpto. Vid. Bechmannas Exerc 4.
ad lib. 2. Feud. Tit. de Invest. in nos.
ad prin Docendrenim & expli-
candi gratia licet nobis uti ter-
minis, & verbis Juri Civilis igno-
tis, modo res ipsa subjecta com-
modè demonstretur, cùm
commodius sit singulas causas
singulis appellationibus distin-
guiri. ¶ 5. n. stir. quib. mod. t. c. i.
n. stir. Accedit, quod etiam illud
ex Legibus sit, quod descendit
ex sententia, vel consequentia
L. 6. ¶ 1. d. V. S. vid. Feltmannus
de Iure in re, & ad rem, ca. 14. §. 5.
Constat insuper, quod hoc no-
men acceperit à re ipsa quin rei
continet utilitatem; vel etiam
traxerit illud ab effectu, Jus na-
què ejusmodi Dominis minus
plenis concessit utilē rei vindi-
cationē. Non vero solum doce-
di, sed communis quoq; usūs cau-

sa

Dom. posit. tradita. 87

sæ servatur propter decisiones,
& Consilia Doctorum, in quibus frequenter occurrit; quin imò magis ideo servanda videtur, quod usque quaque à ratione Juris Civilis non abhorreat. Ne dicam, quod *Doeffimus Strauchius de R. I. Disp. 6. §. 4.* cædem generis in species (fortè propter proprietatem) esse velit, non verò univocam divisionem: adeoque Magistralē distinctionem docendi causa inventam. *Conf. Dohler de Jure Censitico e. i. §. 7.*

Dicūs 2. Utile dominium plāne non est dominium, quia qui hoc habet, potest de re sua propria liberrimè disponere. *Resp.* *disting. conced.* quòd non sit do-
minium plenum, Neg. quòd non
sit minùs plenum, participat enim de essentia illius, nempè de proprietate.

Dicūs 3. quòd hæc divisio sit a-

atio

Tract. II. de Della.

ctionum L. 10. servit vind. Ergo
Resp. 1. non est dominij. **Resp. 1.** disting.
conc. quod alio sensu conveniat
cum illis. **Neg. 1.** quod eodem
sensu dicatur, quo dominium
Resp. 2 directum, & utile. **Conc. 2.** quod
haec divisio etiam sit actionum,
Neg. quod non sit dominij. Ra-
tio, cum actiones in gratiam
certi actoris contra certum re-
um pro certa re consequenda,
ex certo fundamento dentur,
sequitur, strictum esse earum u-
sum, & in eo statu nec alij posse
actori applicari, nec contra ali-
um reum, & ita consequenter.
Quod si necessitas id fieri expo-
scat, utiles dicuntur, ac describi
commodius non possunt, quam
qua extra nativum statum
constitutæ vel alij actori, vel
contra alium reum dantur.
Vindicationi contingit, ut qua-
doque alij, quam pleno Domi-
nij, ut in Emphyteuticaria de-
tur,

Dom. posit. tradita. 89
tur, liceatquè sic ab effectu re-
tro ad causam arguere, quoties
vindicatio utilis datur, toties
pro Domino utili dabitur: Quid
enim opus foret pro vero, ple-
noquè, & regulari Domino non
veram, regularemque dare, sed
mutuatitiam, & præternatura-
lem vindicationem? Beyerus ad
Schobelii cit. loc. §. 2. iuncto Aru-
mao disp. 8. ¶. 7.

Dicū 4. quod Emphyteuta ex-^{obj.} presse Dominus esse negetur in
L. 1. §. 1. ff. si ager vectig. Resp. dist.^{R. sp.}
concl. quod plenum dominium
non habeat Emphyteuta, & mi-
nus pleno directo quidem desti-
tuatur. Conf. Feltmannus de Iure in-
re, & ad rem, cap. 16. § 2. Neg.
quod ipsi minus plenum utile
dictum, denegetur. Conf. Brok-
torff, c. 1. Ex. 2. §. 49.

Dicū 5. quod Superficiarius à
Domino separatur in *L. 49. d. V.*
s. E. utile dominium non habet.
Resp. cœu antea.

Dicū ^{Resps.}

90 Tract. II. de Defin.

Dicis 6. quod Vasallus tanquam
Dominus quasi vindicare posse
dicatur, in c. un. S. rei autem, de in-
vestitu. Resp. disting. conced. quod
Dominus non sit verus, vel di-
rectus, aut integer, Vasallus.
Neg. quod non sit Dominus uti-
lis. (Tanquam) enim Dominus
significat utilem Dominum, &
vindicatio est idem atque utilis
rei vindicatio. R.P. Haunoldo In-
terprete Tract. 9. c. 9. n. 94⁹.

Obj. 7. Dicis 7. Dominium directum
esse plenum dominium, quod
revera habet Jus utendi fruendii,
sed impeditum. Rsp. disting.
conced. quod revera directus Do-
minus habeat Jus utendi fruendii
impeditum moraliter,
quia propter stabile Jus alienum
potestate disponendi quo
ad usumfructum omnimoda,
quoad rem vero ipsam aliquali
restituitur. Neg. quod revera
cenis directus Dominus habeat
Jus

Dom. posit. tradita. 91

Jus utendi fruendi impeditum
accidentaliter, sicut habet Jus
comedendi cibum impeditum
dolore dentium, aut nauseâ
stomachi; sed caret omnino
Jure utendi, quia illud in alium
transfuerit, quale non habet ali
in cibo, cuius comedatio est im
pedita in d. Haunold tr. . . . n. 17.

Dic. 3. Habentem dominium
utile non esse Dominum simpli
citer, sed esse tamen Dominum
secundum quid, ergo Dominus
directus habet plenum, sive to
tum. Resp. dist. conced. quod Do
minus directus vocetur simpli
citer Dominus in Legibus.
Conced. 2. quod utile dominium
habens habeat dominium sal
tem secundum quid, seu par
tem illius. Neg. 1. quod sit Do
minus plenus. Neg 2. quod
Dominus directus habeat do
minium totum, quandoqui
dem ne quidem unius par
tis

obj. 1.

resp.

92 Tr. & II. de Defin.
tis possint duo esse Domini
in solidum.

Obj. 9. Dicis 9 Necdum certò con-
stare, quid sit directum, quid u-
tile dominium, dum alij divisio-
nem hanc desumptam volunt
à subjecto, & fine: alij verò à
forma, diverso sensu, quām quo
à nobis describitur: alij verò à
causa efficiente: alij denique
ab effectu, monente Rebhan c. l.
select. quæst. dec. 5. quæst. 10. Ergò

Resp. prælens divisio est nulla. Resp.
conced. quod error ille ex negli-
gentia sit ortus. Neg. quod ex
altiori inquisitione haçenùs
non sit correctus.

Obj. 10 Dicis 10 Quod si concedatur
illa divisio, tunc directus Domi-
nus habet saltem proprietatem
nudam: Utilis verò possessio-
nem, & omnem rei utilitatem,
Ergò male à nobis utrumq; de-

Resp. finitur. Resp. dist. conced. quod di-
rectus Dominus habeat pro-
prieta-

Dom. posit. tradita. 93
prietatem absque possessione,
& usufructu nudam, sed super-
riorem & absque possessione sci-
licet naturali, Neg. quod utilis
Dominuscum utilitate tantum
possessionem habeat, habet e-
nim & proprietatem inferio-
rem, & possessionem natura-
lem, dum directus Dominus ci-
vilem in animo retinet, adeoq;
uterq; habet conjunctam pos-
sessionem cum proprietate, li-
cet utilis Dominus magis ple-
num Jus habeat, hoc est, habet
plures partes de toto integrali,
quam directas, ergo non habet
magis plenum dominium, quia
minus de proprietate partici-
pat, est vero primarius effectus
possessionis civilis dominium.

SUMMARIA.

- I. Divisio tertia à Forma accidentalí
desumpta est quod aliud sit na-
turale.
- II. Aliud veò civile.
- III. Hoc rursus subdividitur, in pure.
& mixtum tale. Scien-

1. Tertia divisionem provenire à Forma accidentalí, quod sit vel *Naturale*, seu coⁿmuⁿne, quod constante Matrimonio penes uxorem residet in rebus dotalibus marito concessis, spe, ac potestate quiescens, & hoc est proprium, verum, atq;
2. absolutum dominium; vel *civile*, seu singulare, quod maritus habet in re dotali, & actu exercet constante matrimonio, & hoc dicitur certo respectu tale Cœterū de hoc dominio dotis scribit eximiè Schilterus in *Manuduct. c. 8. §. 64.* subtilis Interpres, dicendo: Porro præter Uumfructum etiam *Iurum sibi habendi* alteri Dominus communicare potest, sine tamen Jure alienandi, quod fit Jure Romano in re dotali immobili in aestimatio data, atque ita duæ oriuntur dominij minus pleni species,

qua-

Dom. pos. tradita.

95

Quarum altera penes mulierem
remanet, in Jure alienandi radi-
cata, dominium *naturale* vocat:
Altera transfertur in maritum,
& dicitur dominium *civile*. No-
vissime ad invenit *Velthem*, ad *Grot.*
I. 2. c. 6. n. 4. de I. B. & § aliam di-
ctionem, sed quæ rem non sa-
tis explicat, sed magis implicat,
dum dicit: hoc alijs dijudican-
dum relinquo, an non pro di-
stinctis habenda sint, plenum
habere dominium, & plenè ha-
bere dominium: Ita exempl: gr:
Maritus habet plenum, plenè
tamen non habet quia bona u-
xor is alienare non potest, &c.
Verum enim verò quo nomine
tandē esset exprimendum do-
miniū uxoris? relinquitur itaq;
hæc distinctio Politicis, quia Le-
gum doctrinam confundit. *Conf.*
Tzannius cit. l. & Strauchius de Reg.
*Jur. Disp. 6. Q. 7. Civile subdi-
viditur in purè tale, quod est in*
re alie.

96 Tract. II. de Defin.
realiena, & mixtum tale, quod
partim est in aliena, partim in
propria re, quale est dominium
Majoratus, &c. quam subdivi-
sionem à nemine hactenùs ob-
servatam deprehendere licuit:
Fundatur vero in L, fin. §. sed
quia C commun. de Legat. vid. Sci.
3. n. 4. m. 2. Tract. I.

SUMMARIA.

- I. Quarta divisio defusa est ab effe-
ctu, est autem vel verum.
- II. Vel fictum.
- III. Hoc rursus subdividitur.

Sciendum IV.

1. Quartam divisionem esse peti-
tam ac effectu, quod aliud
sit verum nempe revera, & plenè
acquisitum, ac in esse suo ita,
ut hoc probanti nemo possit
præferri; Aliud vero fictum,
alias præsumptum, vel quasi
dominium dictum, ac in fieri,
quod quidem perfectè & reve-
ra nondum est acquisitum, sed
equi-

Dom. posit. tradita. 97
æquitate suadente fingitur ;
Hoc verò iterum est duplex.
I. Quod fingitur Jure Prætorio acquisitum *positiv*, cum ta-
men jure civili acquisitum nec-
dum sit, quale habet Bonæ fi-
dei possessor in conditione,
usucapiendi constitutus. Vid.
Strauchius c. I. 2. Quod Jure eo-
dem fingitur nondum amis-
sum, adeoque *negative*, cum
tamen jure civili revera amis-
sum sit. Vid. Hennius c. I. Concl.
44. & in notis ad Vesenc. ff. d. Pu-
blic. in rem act. n. 2.

SUMMARIA.

- I. Quinta divisio desumpta est ab ac-
cidenti; Est autem vel irrevo-
cabile.
- II. Vel revocabile, hujus exempla
proponuntur.
- III. Objectio solvitur.

Sciendum V.

Quintam divisionem deri-
vare Doctores ab alio acci-
denti, scilicet tempore, cum enim
E de

Tract. II. de Divis.
de substantia dominij sit proprietas , etiam illud dominium quod aliquando revocabile est , hoc est , abiturum ab eo , qui id modò habet , verum est dominium per L. 66. d. R. V. & quia revocari posse dominio accidit . Vnde aljud dicunt esse *irrevocabile* . & *revocabile* , hujus exemplum , est , si quis dominium ad certum tempus auff einen Widerkauff / vel sub certis conditionibus , auf alia qualitate revocatoria acquisivit , arg. L. 66. ff. d. R. V. dominium ejusmodi quoquè habet B F. possessor , licet superventi Domino , & vindicanti . Tale insuper dominium est Vasalli & Emphyteutæ , hoc respectu , quatenus aliquando redditum hoc ad Dominum feudi , vel Emphyteuseos . Huc non minus pertinet , quando quis heres institutus , rogatus est here.

Dom. posit. tradita. **99**
hereditatem restituere , dum
enim vivit , verus est Dominus
ad ita hereditate. Denique il-
lud habet maritus in re dotali
constante matrimoio *Hannius*
ad Wesenb. d. acquir: rerum dom.
n. 3. & ad tit: ff. d. R. V. n. 3.

Dicis **I.** quod Insolens esse *obj. 3.*
videatur , dari dominium re-
vocabile , præsertim illarum
rerum , quæ usu consumuntur.
Resp. dist. Conc. quod insolens sit,^{R. sp.}
ante resolutam causam illius
dari tale dominium.

Neg. insolens esse , quando
resolvitur causa dominij , sic
dominium quod habet maritus
in dote , revocatur resoluta
causa , scilicet dissoluto matri-
monio;

SUMMARIA.

- I. Sexta divisio est , quod aljud sit
absolutum , aljud vero subordi-
natum.
- II. Adversariorum argumentum dilui-
tur..

E 2

Sci.

Non esse 6 in angulum reglandam istam divisionem, quando dicitur aliud esse *abolutum*, vel *maius*; Aliud vero *subordinatum dominium*. Ratio, quia nihil impedit, & usitatissimum est, eandem rem pro diversis habendi modis ad diversos spectare, sic in eundem fundum civitas dominium habet eminens, Dominus fundi directum, Emphyteuta utile; Deinde etiam plures eandem rem eodem habendi modo tenere possunt, non tamen in solidum, sed pro rata quisque parte, quodcontingit in ijs Bonis, quæ indivisim possidentur à pluribus eodem dominij genere circa eandem rem concurrentibus, Pufendorfius d. Iure. N. & G. lib. 4. c. 4. § 2. Epstein ad Hornij Arbitred. d. Civitate c. 3. N. 2. pag. 319.

Dicit

Dom. posit. tradita.

101

obj.

Diciv. 1 Implicat manifestam contradictionem, unius ejusdemquè rei duos proprie sic dictos dominos esse. Est enim dominium totale plurium pro eodem instanti chymericum, & contradictiorum, id quod probatur tum ex *si ut certo loco &c. § 15. ff. commod.* tum ex definitione dominij à posteriori tradita, nam si plures in eodem instanti possent esse Domini ejusdem rei in solidum, sequeretur, quod unus ex illis eodem instanti possit de re illa liberè disponere etiam invito condomino, & ita possit rem destruere justè, altero justè nolente, adeoque simul justè & in justè, quæ est manifesta contradic̄tio conf. R. P. Illungen c. l. c. 3. q. 2. sequenti G. P. Haunoldus ab eodem cit. loco. Resp. Resp. dist. conc. quod duas proprietates, quarum neutrà alteri subordi-

E;

natur

102 Tract. II. de Divis.
natur unius ejusdemque rei
dari nequeant. Neg. quo mi-
nus duo unius ejusdemque rei
dominia modo unum alteri
subordinetur , esse queant ;
Et si duo unius Personæ do-
mini esse possunt , modo in
eandem personam unius alteri
subordinata sit , quid impedit
duplex dominium in eadem
rem , alterum nempè alteri
subordinatum ? Veltkem ad Grotij
lib. d. I. B. & P lib. 2. pag. 669.
seq. Illud verò subordinatum
ante omnia cernitur in directo
& utili dominio, in illo enim
communicatur alteri proprie-
tas inferior cum Jure alienandi,
ita , ut hæc pars maneat com-
munis, hinc oritur condomi-
nium quoddam , apud utrum-
que enim est species dominij
non pleni , quod in communi-
cante vocatur directum , in
altero verò utile ; Schilterus in

Maria.

Dom. remot. tradita. 103
Menuduct. Phil. c. 8. § 65. Quis
verò dubitet, ait broktoff. Ex 2.
ff. §. 49. cùm dominium sit to-
tum quoddam, ejusquè inter a-
lios ex Jure C. Effectus sit libe-
rum alienandi arbitrium , uti
simpliciter, ita & cum tali restri-
ctione transferri in alium pos-
se, utis non absolutum, sed a-
lienantis dominio quod sibi
servavit , subordinatum
accessisse censea-
tur.

MEMBRUM II.

Continet

DEFINITIONES

Removendas.

SUMMARIA.

I Rejicitur divisio in plenum, & mi-
nus plenum dominium ab effe-
ctu desumpta, male descripta.

II. Ob duplēm rationem,

III. Utilis dominij subdivisio relega-
tur,

E D

Sciens-

1. **R**elegatione dignam esse divisionem illam *ab effetu*, & sic à posteriori descriptam, quando *plenum* dominium volunt esse liberum, & integrum quoad proprietatem & fructuum perceptionem simul disponendi arbitrium; Econtra *minus plenum* non liberum quoad utramque partem, sed saltem quoad hanc velillam disponendi arbitrium. Primò namquè constat ex superioribus notatatis, quod non omnis, qui ita disponit, statim existat Dominus sive plenus, sive minus plenus. Secundo, negavimus usq; h.c constanter, quod species minus pleni dominij detur, in qua non uterque participat de proprietate nam & utilis Dominus præter emolumentum, quod habet de re ipsa, aliquando disponat, oportet. Unde detor

Doni. remot. tradita. 105
de tot erroneæ descriptiones
directi, & utilis dominij sponte
suâ fluxerunt, Jusquè servitutis
ratione ususfructu, quod ex-
tra rei substantiam est, cum Ju-
re dominij semper confusum.
Subdivisionem quod attinet u-
tilis dominij nullo modo ad-
mittendam esse censeo, cùm o-
ninò contraria sit Juris funda-
mentis, quam refutavit Ferste-
tus de dominio . 5. u. 33. seqq. §. 41.
feqq. postquam n. 33. seqq. ean-
dem declaravit. Conf. Hanniu de
Iure terrarum c. 3. concl. 43.

SUMMARIA.

- I. Eradicatur divisione Neotericorum,
qui statuunt dominium Proprie-
tatis, & Juris.
- II. Subdivisione dominij Juris vituper-
atur.

Sciendum II.

DUDUM à communi nostro-
rum Schola rejectam esse
divisionem ab objecto prolatam,
quasi aliud dominium sit *res*,
E s aliud

Tract. II. de Desi.
 aliud verò *Iuris*, quorum falsæ
 opinioni nullo negotio respon-
 deri potest ex dictis ubi domini-
 um rerum incorporalium soli-
 dè est refutatum. Conf. Hannius
 de lute rerum c. 2. concl. 39. juncto
 Feltmanno c. 12 §. 20. seq. d. Iure in
 re, & ad rem. Cæteras itaque,
 quas comminiscuntur subdivi-
 siones Juris, uti 1. Jurisdictio-
 nis, esse diversi generis: 2. Ser-
 vitutis: 3. Possessionis: 4. Ob-
 ligationis: 5. Pignoris: 6. Cre-
 diti: 7. Hereditatis, &c. esse æ-
 grorum somnia, alibi indicavi-
 mus: Conf. interea Rebhan cit. loc.
 quest. 9. & Hannius cap. 3. concl. 39.
 Strauchius suo modo cit. l. §. 8. Lud-
 yvell in Exercit. Inst. 4. §. 4. lit. c.
 Bechmannus ad ff. d. A. R. D. L. 63.
 n. 13. seq.

SUMMARIA.

- I. Non toleratur divisio dominij, quod
 est in re, & spe.
- II. Hoc est improprietale.

Scim-

Dominij rem. tradita. 107
Sciendum III.

Nihil huc facere divisionem 1.
illam, quando statuunt esse
aliud dominium in *spe*, hoc
est, Filijsfamilias in bonis Paren-
tis, & aliud in *re*. Ratio, quia 2.
Filiusfamilias vivo Patre Domi-
nus bonorum propriè non est,
dominium autem debet esse
Jus circa rem jam concessam,
nec possunt unius rei duo Do-
mini in solidum esse in eodem
instanti; sed fictione Juris, cùm
una persona cum Patre esse
censeatur pro Domino quo-
damodo, & sic impropriè habe-
tur. *Ludvvell ad Wesenb. de acq.*
rerum com. n. 3. pag. 656. Spes
itaquè hæc quidem dici potest,
& potentia succedendi, quæ &
ipsa tamen est non Ens ante-
quam Pater moriatur, nec ante
radicem, vel causam gene-
rantem habet, unde talis spes
est quidem actus voluntatis

E 6 spe-

108 Tract. II. de Divisi.
sperantis sed non spes iuridica.
Hannib ad Wejenb. d. A. K. D. n. 4.

SUMMARIA.

- I. Obsoleta divisio bonitarij, & quiritarij dominij refertur.
- II. A Justiniano sublata probatur.
- III. Finis dissertationi quodam modo imponitur.

Sciendum IV.

1. *A*ntiquam divisionem in *bona* *interam*, quod etiam naturale, quasi utile, dicebatur; & *Quiritarium*, quod etiam legitimum, & quasi directum nominabatur, à Justiniano sublatam esse probat *Car. rechte ad Institut. pr. n. 52. Conf. trauchius c. l. S. 2. Forsterus de Dominio cap. 5 n. 4. seq.* Proinde indignam censemus, quo pluribus explicetur,
2. præsertim cum alioquin hisce longius fortè immorati simus, cuius tamen ne sic quidem hoc claudili loco consideratio debuisse, si argumenti, & perspicuitati

Dom. remot. tradita. 109
tati expositionis serviendum
esset.

SUMMARIUM.

I. Usus practicus ostenditur in subje-
ctis nonnullis Quæstionis us.

Sciendum V.

REstare denique Usum pra-
cticum annexendum, ne
Resolutio Quæstionum mere
scholastica habeatur, & extra
omnem in foro usum esse: Ad
efficaciam itaque illius facit 1.
potissimum, quod sine domi-
nij vera explicatione, & dis-
cussione definiri nequeat: Quæst.
Vtrum ei, qui habet Ius Emphyteu-
seos, vel Feudi, vel Ususfructus, vel
Pignoris, &c. ita agere liceat, ut
dicat, dominium. vel proprietatem
ad se pertinere, sive se Dominum es-
se? Ita 2. sine quæstionis hujus
decisione accurata, & juridica
responderi non potest: An the-
saurus inventus ab alio in fundo Em-
phyteutico, aut feudalio pro dimidia

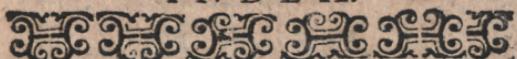
110 Tr. II. de Def. Dō. post. trad.
parte Domino fundi sit attribuendum:
Qu. 3. an verē Emp̄ yteuta? Sic nec 3. si-
ne hujus conclusionis certitu-
dine explicari potest Problema
hoc: An agnati, & propinquū, qui-
bus Jus est fundum, cuius dominium est
alienatum, revocandi, eundem etiam
revocare possint, si idem fundus alicui
datus sit in Emphyteusin? Quæ, ut
& alia Quæstiones (dicit Rebhan
in Paralipomenis Meyeri Dec. 5. q. 8.
qui omnino legatu r) rectè, &
juridicè definiri non posunt,
nisi priùs expeditum sit: An
Emphyteuta, & similes reve-
ra sint veri Domini? Et
hæc de dominij natu-
ra sufficiant.

F I N I S.

I N.

I N D E X.

I N D E X
Q U Ä S T I O N U M
E X T R A C T A R I M ,

E X

T R A C T A T U M .
M E M B R O M .

Sciendo I.

Q U Ä S T I O I .

A N Dominium derivetur proximè à Domino? Resp. affir. n. 1.

Ex Sciendo II.

Q U Ä S T I O II .

An Dominium plura nomina habeat? Resp.
affir. n. 1.

Q U Ä S T I O III .

An differat à Proprietate? Resp. affir. n. 2.

Ex Sciendo III.

Q U Ä S T I O IV .

An una tantum sit Domini significatio? Re-
spond. neg. n. 1. 2. 3. 4.

Q U Ä S T I O V .

An Dominium, & reliqua Jura in re differant
tanquam veræ species? Resp. affirm.

n. 5.

Ex

INDEX.

Ex Sciendo IV.

QUÆSTIO VI.

An satis arguta definitio Dominij detur?
Resp. affir. n. 1.

Ex Sciendo V.

QUÆSTIO VII.

An Dominium sit Jus? Resp. affir. n. 1.

QUÆSTIO VIII.

An Jus rerum referatur ad Jus in re, &c ad
rem? Resp. affir. n. 2.

Ex Sciendo VI.

QUÆSTIO IX.

An Dominium sit Jus in re? Resp. affir. n. 1.

QUÆSTIO X.

An Dominium inter quinque species Juris in
re sit potissima? Resp. affir. n. 3.

QUÆSTIO XI.

An Jus in re alijs verbis exprimatur? Resp.
affir. n. 4.

QUÆSTIO XII.

An Jus in re sit qualitas moralis hoc loco?

Resp. affir. n. 5.

QUÆSTIO XIII.

An Jus in re Dominio contradistinguitur?

Resp. dist. n. 9. seq.

QUÆSTIO XIV.

An Dominium simpliciter in re resideat?

Resp. neg. n. II.

QUÆ-

I N D E X.

Q U Ä S T I O XV.

An Creditor sit Dominus pignoris? Resp.
dist. n. 12.

Q U Ä S T I O XVI.

An Creditor habeat Dominium perfectum
propter alienationem? Resp. dist. n. 3.

Q U Ä S T I O XVII.

An Jus in re sit Dominij effectus? Respond.
dist. n. 15.

E x S c i e n d o VII.

Q U Ä S T I O XVIII.

An Dominium ratione Objecti differat ab a-
lijs Juribus in re? Resp. affir. n. 1.

Q U Ä S T I O XIX.

An sola res corporalis sit Objectum Dominij?
Resp. affir. n. 2.

Q U Ä S T I O XX.

An detur Dominium Uſusfructus? Respond.
neg. n. 3. q. 4.

Q U Ä S T I O XXI.

An detur Dominium Servitutum prædialium?
Resp. neg. n. 5.

Q U Ä S T I O XXII.

An detur rei Vindicatio rerum incorporalium?
Resp. dist. n. 6.

Q U Ä S T I O XXIII.

An detur Dominium Juris? Resp. neg. n. 7.

Q U Ä S T I O XXIV.

An ex Traditione rerum incorporalium Do-
minij

INDEX.

minij Acquisitio recte colligatur? Respond. neg. n. 8.

QUÆSTIO XXV.

An Traditio ad transferendum Dominium requiratur? Resp. dist. n. 9.

QUÆSTIO XXVI.

An detur Dominium Hæreditatis? Respon. neg. II.

QUÆSTIO XXVII.

An detur Dominium Jurisdictionis? Resp. neg. n. 12.

QUÆSTIO XXVIII.

An detur Dominium Actionum? Respond. neg. ibid.

QUÆSTIO XXIX.

An detur Dominium Juris Emphytutici? Resp. neg. ibid.

QUÆSTIO XXX.

An detur Dominium Jutis Censitici? Resp. neg. ibid.

QUÆSTIO XXXI.

An detur Dominium Juris Patronatus? Resp. neg. ibid.

QUÆSTIO XXXII.

An detur Dominium Juris Decimandi? Resp. neg. ibid.

QUÆSTIO XXXIII.

An detur Dominium Juris Venandi? Resp. neg. ibid.

QUÆ-

I N D E X.

QUÆSTIO XXXIV.

An detur Possessio rerum incorporalium analogica? Resp. dist. ibid.

Ex Sciendo VIII.

QUÆSTIO XXXV.

An Differentia detur inter rem, quæ nostra est, & quæ nostra sit? Resp. affirma. n. 1. seq.

Ex Sciendo IX.

QUÆSTIO XXXVI.

An plures sint Significationes, quam una in voce Proprietatis? Resp. affir. n. 1. seq.

Ex Sciendo X.

QUÆSTIO XXXVII.

An vox nostrum plures admittat significations? Resp. affir. n. 1. seq.

QUÆSTIO XXXVIII.

An differat Dominium ab Obligatione? Respond. affir. n. 1.

QUÆSTIO XXXIX.

An differat à Servitibus? Resp. affir. n. 2.

QUÆSTIO XL.

An differat à Possessione? Resp. affir. n. 3.

QUÆSTIO XLI.

An Dominium & nostrum sint correlativa?

Resp. neg. n. 4.

QUÆ-

I N D E X.

Q U Ä S T I O X L I I .

An Uſusfructuarius teneat particulam Do-
minij? Resp. affir. n. 5.

Q U Ä S T I O X L I I I .

An ideo Uſusfructus sit species minus pleni
Dominij? Resp. neg. ibidem.

E X M E M B R O II.

S c i e n d o I .

Q U Ä S T I O X L I V .

An Bartoli Definitio fit approbanda? Resp.
neg. n. 1.

S c i e n d o II .

Q U Ä S T I O X L V .

An, qui facultatem perfecte disponendi ha-
bet, statim fit Dominus? Resp. neg. n. 1.

Q U Ä S T I O X L V I .

An, qui eandem facultatem tenet, distingua-
tur ab alijs, qui Jus in re habent? Resp.
neg. n. 4.

Q U Ä S T I O X L V I I .

An Vasallus à Domino perfecto ideo differat,
quia minus perfecte disponit? Resp.
neg. ibid.

Q U Ä S T I O X L V I I I .

An Uſusfructuarius, Creditor, Tutor, & Pro-
curator, Posseffor, ideo differat ab eo-
dem? Resp. neg. ibid.

E x

INDEX

Ex Sciendo III.

QUÆSTIO XLIX.

An illa particula Definitioni Dominij adefesse
debeat, (*Nisi Lege prohibetur*) Resp.
neg. n. 1.

QUÆSTIO L.

An impedita Dispositio sit contra substanciam
Dominij? Resp. neg. n. 2.

QUÆSTIO LI.

An particula (*nisi Lege prohibetur*) faciat ad
differentiam Majoratus, vel Fidei com-
missi? Resp. neg. n. 4

Sciendo IV.

QUÆSTIO LII.

An Ludweli Definitio sit bona? Respond.
neg. n. 1.

QUÆSTIO LIII.

An verbum *Vindicandi* Definitioni Dominij
debeat addi? Resp. neg. n. 2.

QUÆSTIO LIV.

An Possessio obstat pleno Dominio? Resp.
dist. n. 5.

Sciendo V.

QUÆSTIO LV.

An particula (*ex conventione*) sit toleranda
in Definitione Dominij? Respond. ne-
ga. n. 1.

QUÆ-

INDEX.

QUÆSTIO LVI.

An Debitor sis perfectus Dominus pignoris,
quaenam excludit Dominum imper-
fectum? Resp. affir. n. 2.

QUÆSTIO LVII.

An Dominij pleni, & minus pleni differen-
tiam constitutat particula (*Conventio*)
Respond. neg. ibid.

Ex Sciendo VI.

QUÆSTIO LVIII.

An in Definitione Dominij locum habeant
particulae (*nisi vi?*) Resp. nega. n. 1.

Ex Sciendo VII.

QUÆSTIO LIX.

An Sutholdi Definitio sit admittenda? Resp.
neg. n. 1. seq.

QUÆSTIO LX.

An Forsteri locum inveniat? Resp. neg. n. 3.

E X TRACTATU I I. MEMBRO I.

Sciendo I.

QUÆSTIO LXI.

AN Divisio prima à causa efficien-
te sit in Jure Civili fundata, quomodo
Domini-

I N D E X:

Dominium aliud legitimū, aliud vero Prætorium dicitur? Resp. affir. n. 1.

QUÆSTIO LXII.

An Divisio secunda à forma substantiali sit bona, quando Dominium dividitur in plenum, & minus plenum? Respond. affir. n. 3.

QUÆSTIO LXIII.

An Subdivisio minus pleni Dominij in directu, & utile sit ferenda? Ref. affir. n. 2.

QUÆSTIO LXIV.

An eadem Subdivisio incurrat in Leges nostras? Resp. neg. n. 3.

QUÆSTIO LXV.

An sit generis in species? Resp. affir. ibid.

QUÆSTIO LXVI.

An utile Dominium sit Dominij species? Resp. affir. n. 4.

QUÆSTIO LXVII.

An Subdivisio illa sit mutuata ab actione directa, & utili? Resp. affirmativè suo modo ibid.

QUÆSTIO LXVIII.

An Emphyteutæ, & Snpficario omnē Dominiū denegetur? Resp. neg. ibid.

QUÆ-

INDEX.

QUÆSTIO LXIX.

An Vasallus idem Dominio utili caret, quia
quasi vindicare dicitur? Respond. ne-
ga. ibid.

QUÆSTIO LXX.

An Dominium directum, & plenum sint idem?
Respond. negative ibid.

QUÆSTIO LXXI.

An utilis Dominus sit dominus saltem se-
cundum quid? Resp. neg. ibid.

QUÆSTIO LXXII.

An Subdivisio allata sit à subjecto, vel fine,
vel forma substantiali, an à Causa ef-
ficiente, an vero ab effectu? Resp.
à Forma substantiali ibid.

QUÆSTIO LXXIII.

An directus Dominus saltem habeat proprie-
tatem nudam, utilis vero & possessio-
nem, & rei utilitatem simul? Respon-
s. neg. ibid.

Sciendo III.

QUÆSTIO LXXIV.

An tertia divisio à forma accidentalis desum-
pta sit bona, quando dividitur in na-
turale, & civile: hoc vero rursus in pu-
re, & mixtum tale? Resp. affir. ibid.

Ex

I N D E X.

Ex Sciendo IV.

QUÆSTIO LXXV.

An quarta Divisio Juri Civili conveniat, quæ ab effectu est defumpta, quando Dominium aliud dicitur verum, & aliud fictum? Resp. affir. n. 1. seq.

QUÆSTIO LXXVI.

An fictum Dominium sit positivè & negative tale? Resp. affir. n. 3.

Ex Sciendo V.

QUÆSTIO LXXVII.

An quinta Divisio stare possit à tempore petitæ, quando Dominium aliud dicitur revocabile, & irrevocabile? Respond. affir. n. 1.

Ex Sciendo VI.

QUÆSTIO LXXVIII.

An sexta Divisio sit alicujus momenti, quando Dominium dividitur in absolutum, & subordinatum? Resp. affir. n. 1.

E X M E M B R O I I .

Sciendo I.

QUÆSTIO LXXXIX.

An plenum, & minus plenum Dominium ab effectu

I N D E X.

effectu desumatur, & recte describatur?
Resp. neg. n. i.

QUÆSTIO LXXX.

An utile Dominium recte subdividatur in re-
cognoscens, jugulans, dependens, &
ex alio utili natum? Resp. neg. n. 3.

Ex Sciendo II.

QUÆSTIO LXXXI.

An detur Dominium Juris & Proprietatis,
seu rei? Resp. neg. n. i.

Ex Sciendo III.

QUÆSTIO LXXXII.

An sit Dominium rei, & spei? Resp. neg. n. i.

Ex Sciendo IV.

QUÆSTIO LXXXIII.

An sublata sit Divisio Domini in Bonitarium,
& Quiritarium? Resp. affir. n. i. seqq.

Ex Sciendo V.

QUÆSTIO LXXXIV.

An Disputatio de Definitione, & Divisione
Dominij habeat Usum practicum? Re-
spond. affir. n. i. seqq.

F I N I S.

Universitäts
Bibliothek
Rostock

[http://purl.uni-rostock.de/
rosdok/pnn787792012/phys_0135](http://purl.uni-rostock.de/rosdok/pnn787792012/phys_0135)

DFG

Dom. posit.
prietatem absque
& usufructu nuda
riorem & absque p
licet naturali, Ne
Dominus cum uti
possessionem habe
nim & proprietate
rem, & possessione
lem, dum directus
vilem in animo re
uterq; habet con
fessionem cum pr
cet utilis Domin
num Jus habeat,
plures partes de t
quam directas, et
magis plenum do
minus de propri
pat, est vero prim
possessionis civilis

SUMMA

I. Divisio tertia à Fo
desumpta est q
turale.

II. Aliud vero civile

III. Hoc rursus subdivi
& mixtum tale.

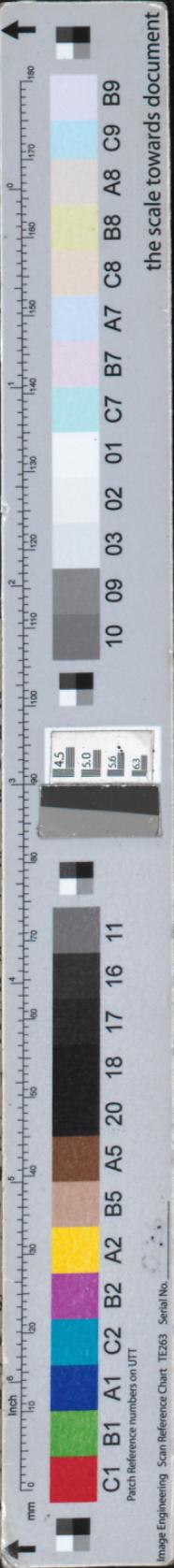

Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No.

